AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 39 | PHONE PARK 6407. | WORCESTER, MASS. 27 d. Rugsėjo (September), 1923 | KAINA 5 CENTAI. | Vol. IX.

VALDEMARAS ČARNECKIS IŠVAŽIAVO Į LIETUVĄ LAIVU "MAJESTIC". DETROITE ŽMONIŲ KRUVINOS RIAUŠĖS PRIEŠ POLICIJĄ.

Lietuvos ministerija Mastauskui davė du mėnesiu vakacijų. Ku-Klux klanai sakosi turi kongrese 227 savo narius. Bulgarijoj apšaukta karės apgulimo tiesos. Vokietija išleis naujus pinigus. Gaisras aukso kasyklose, Koloradoj. Oklahomoj suimta klanų vyriausis vadas. Rusija gauna 100,000.00.

VOLDEMARAS ČARNECKIS JAU IŠKELIAVO.

Washington, D. C. Buvęs Suvienytose Valstijose Lietuvos atstovu Voldemaras Čarneckis, praėjusioje nedėlioje, 22 Rugsėjo, iš New Yorko išplaukė Lietuvon laivu "Majestic". Jo vietą, kol kitas atstovas atvyks, užėmė atstovybės sekretorius M. J. Vinikas, sulyg Lietuvos užrubežinių reikalų ministerijos patvarkymo. Lyginai sulyg tos pačios ministerijos patvarkymo, buvęs Čarneckio patarėjas Mostauskas, gavo du mėnesiu vakacijos, turbut kol kitas atstovas atvyks, nes dabar jis neturi ką veik.

DETROITE RIAUŠĖS PRIEŠ POLICIJĄ.

Detroite, Mich. Numirus 13 metų amžiaus Gladislavai Lornec, policija neleido žmonėms sueit į šermenis. Tada susirinkusi apie iš 5000 minia pradėjo namus bombarduot. Pašaukta policijos rezerva, kuri pradėjo minią skirstyt. Minia akmenais užatakavo policiją ir tris policistus sužeidė. Galiaus vienok minia išvaikyta. Policija sako, kad mergaitė buvo miru s limpančia liga, gi žmonės kalba, kad mergaitę užkankino detektivai, kurie buvo ją areštavę už vagystą.

PERSIJOJ ŽEMĖS DREBĖJIMAS.

Tehenran, Persijoj. Buinurd provincijoj ištiko žemės drebėjimas, kuris sugriovė keliatą kaimų. Drebėjimas dar laikas nuo laiko atsikartoja. Ikišiol surasta 123 žmones, užmuštus griuvančių namų, ir suviršt 100 sunkiai sužeistų. Didžiausis drebėjimas buvo apie Širving. Padaryta ir šiaip nuostolių, sugadinta keliai ir laukų augalai. Žmonių daugybė gyvena laukuose, nes apart sugriautų kaimų, tikisi dar jų busiant sugriauta daugiau.

YRA KLANŲ KONGRESE IR SENATE?

Charleston, W. V. Atsibuvusiame Hurricane pokilyje išrėžė prakalbą kunigas Bazilius E. Newton, narys Ku-Klux klanų organizacijos, kurioje jis pažymėjo, kad 227 kongreso nariai ir 27 senatoriai yra nariais Ku-Klux organizacijos, apart to klanai tankiai valgo pietus Baltojo rumo viešbutyje, Washingtone. Jo bičiulis dr. Churchman laikraščių reporteriams pasakė, kad kalbėtojas dar neviską pasakė, nes nepaminėjo penkis narius Hardingo gabineto, kurie irgi yra klanai.

BULGARIJOJ PASKELBTA KARĖS APGULIMAS.

Athens, Grekijoj. Bulgarijoj prasidėjo revoliucijonierių bruzdėjimas, kaip sakoma, pasekėjų buvusio priemero Stambolskio. Sofijos gatvėse tęsėsi per dvi dienas kruvina kova tarp policijos ir revoliucijonierių, kurie paprastai vadinama komunistais. Du šimtai jų užmušta ir sužeista. Daugybė šiaip žmonių žuvo mušiuose su kariumene. Valdžia paskelbė karės apgulimo tiesas. Provincijoj buriai apsiginklavusių šaulių skubinasi Sofios link, kad paėmus miestą. Kariumenė kasa tranšėjas už miesto rubežiaus.

VOKIETIJA LEIS NAUJUS PINIGUS.

Berlin, Vokietijoj. Valdžia paskelbė, kad netrukus išeis nauji pinigai, vadinami "bodenmark", turinti 358 gramus aukso. Bodenmarkės susidės iš 100 "boden fenegių". Išleis juos Reichsbanka, už tai valdžia paliuosuoja banką nuo visokių mokesčių. Išleista bus 2 tukstančiai keturi šimtai milijonų, o paskui kas metai po du milijonu "bodenmarkių". Tokiu budu manoma prašalint krizį, kuris valstybėje iškilo siautė dėl neturinčių vertę pinigų.

OKLAHOMOJ CIVILIŠKA KARĖ.

Oklahoma City, Okla. Gubernatorius Walton paskelbia valstijoj mobilizaciją visų vyrų, nuo 21 iki 45 metų amžiaus. Legislaturai paliepta susirinkt ir leist įstatymus. Jei legislatura priešintųsi gubernatoriui, leisdama jam priešingus įstatymus, ji gubernatoriaus bus išvaikyta. General-adjutantui Markham prisakyta duot kareiviams įsakymą šaut į kiekvieną, kas nepaklausytų paliepimo, ar šaukiamas neitų kareiviui pagelbon. Tokiu budu Oklahomoj paskelbta civiliška karė, išnaikinimui Ku-Klux klanų organizacijos.

REIKALAUJA LAIVŲ PASITRAUKIMO.

London, Anglijoj. Turkų valdžia reikalauja, kad Suvienytų Valstijų torpėdiniai laivai, kurie dabar stovi Konstantinopolyj ir Adnan įtakoj, tuojaus iš ten pasitrauktų, nes ten jie nereikalingi. Į Konstantinopolį iškeliavo Angoros valdžios pasiuntinis, pas S. V. komendantą su tuom patim reikalu. Washingtonas dar reikalavimo neturi.

PERKUNAS TRENKĖ Į S. V. BALIONĄ.

Brusel, Belgijoj. Laike balionų lenktynių, ištiko didelė perkunija, kuri sukėlė audrą ir lakstančius balionus išnešiojo į visas puses. Perkunas trenkė į Suvienytų Valstijų orlaivį S—6 ir užmušė jame buvusius penkis žmones, tarpe kurių buvo ir oficierai, Olmsted ir Shoptaw. Kiti orlaiviai, buvo Holandijos, Šveicarijos, Anglijos, ir kitų šalių. Perkunas užgavo balionus ir kelis kitus, tarp kurių yra žinoma vienas Ispanijos, ir Belgijos. Kitus viesula išnešiojo į nežinomas šalis.

JAU PO PRIEMERŲ KONFERENCIJAI.

London, Anglijoj. Sugrįžo priemeras Baldwin iš Paryžiaus, kur jis turėjo su Francuzijos priemeru Poincair konferenciją dėl Ruhro okupacijos. Pasiulė jis Francuzijai Vokietijos palengvinimą, ir priminė, kad Ruhro okupacija nieko neduos, kadangi okupacija yra Vokietijos pramonės smaugimas, ir taip esant, negalima tikėtis kontribucijos išmokėjimo. Francuzija žada kiek nusileist, bet oficiališkai dar greitai tas nebus veikiama.

ISPANIJA BOMBARDUOJA SUKILĖLIUS.

Madrid, Ispanijoj. Nors pirmiaus kariumenėje ir kilo maištai neva dėl nenoro karės su maurais, vienok Primo Rivierai užėmus priemero vietą, tuojaus išsiųsta karės laukan prisakymas pradėt mušius iš naujo, ir dabar Alhucemas sala vėl bombarduojama visu inirtimu. Karalius Alfonso išleido prisakymą, kad jokia kitokia vėliava saloje neturi but iškelta kaip ispaniška.

MAINYSIS PABĖGĖLIAIS IR NELAISVIAIS.

Geneva, Šveicarijoj. Susivažiavus čia Turkijos ir Grekijos komisija, vienbalsiai užgyrė rezoliuciją, sulyg kurios Grikija ir Turkija sutinka apsimainyt pabėgėliais ir nelaisviais. Ateinančioj savaitėj sutartis bus pradėta pildyt, ir 600,000 grekų bus išgabenta iš Turkijos, ir tiek jau turkų iš Grekijos. Komisijoj dalyvavo po 11 įgaliotinių, iš abiejų pusių, ir visi sutartį pasirarašė.

UŽGYNĖ PUGILISTŲ PAVEIKSLUS.

Huntington, W. Va. Augščiausis teismas užgynė visoje valstijoje išeinantiems laikraščiams talpint paveikslus neseniai atsibuvusių kumščiavimųsi dviejų pugilistų, kuriais buvo garsieji Dempsey ir Firpo. Prokuroras paskelbė, kad kiekvienas laikraštis, neklausantis šito uždraudimo, bus traukiamas atsakomybėn prieš teismą, ir baudžiamas sulyg valdžiai besipriešinimo kodeksų. Priežastis šio uždraudimo, kol kas, ne aiški.

DIDELIS ŠALTIS SU SNIEGO PUSNIMIS.

Colorado Spirng, Colo. Criple Creek aukso kasyklų logeriai tapo atkirsti nuo pasaulio, kuomet čia ištiko didelės sniego pusnys su pusėtinu šalčiu. Sniegas greitai suvertė didelius pusnynus, o viesula išvertė telefonų stulpus ir sutraukė vielas, todėl pagelbos iš niekur prisišaukt negalima. Iš Viktor miestelio išsiųsta sniego plugus, kad atžert takus į liogerius, ir iš ten išgelbėt 300 žmonių.

SUĖMĖ KLANŲ "DIDIJĮ SMAKĄ" JEWETT.

Oklahoma City, Okla. Kareivių patrolės suėmė Ku-Klux klanų vadą, kurį čia vadinama didžiuoju smaku. Jis grumojo visoms aplinkėms savo narsumu ir bauginimu. Pasirodė juomi esas tas pats Jewett, kuris prieš metus čia buvo nubaustas $1000 už nuplakimą F. R. Merrimano. Išklausinėjama dabar liudininkai, kurie jį pažįsta, o yra tokių, kurie patys buvo klanais, paskui bus atiduotas valstijos kariškam teismui.

DIDELIS GAISRAS GYVULIŲ PJOVYKLOJ.

Birmingham, Ala. Čia ištiko didelis gaisras Swift Co. gyvulių pjovykloje, kurios visi augštai, ir refregacija tapo ugnies sunaikinta. Gaisras gimė nuo tarpinančio taukus katilo, ir greitai išsiplatinęs apėmė visas triobas. Nuostoliai apskaitoma $250,000, prie to dar daugybė darbininkų neteko darbo. Sakoma, kad pjovykla bus atstatyta išnaujo, bet nežinia kada.

RUSIJA GAVO ŠIMTĄ TUKSTANČIŲ.

Moskva, Rusijoj. Sinclair aliejaus korporacija, kuri su Rusija jau nuo seniai vedė derybas kaslink Sahalino salų aliejaus laukų, dabar Rusijos bankon sudėjo du šimtu tukstančiu auksinių rublių, arba $100,000, kaipo gvaranciją visossumos, kurią ateityje turės užmokė už traukimą aliejaus. Darbai prie kasimo šulnių bus pradėta ateinančiame pavasaryje, nes dėl žemės drebėjimo Japonijoj negalima pradėt transportaciją.

NAUJI PATVARKYMAI KATALIONIJOJ.

Madrid, Ispanijoj. Ministerių gabinetas išleido naujus, karaliaus užtvirtintus patvarkymus Katalionijai, sulyg kurių katalionams užginama savo kalba leist atsišaukimus. Prie katalionų kalbos turi but ir ispaniška vartojama, lyginai kaip ir prašymuose ispaniška kalba turi but greta vietinės.

Buvusiam priemeru Alhucemas, prisakyta išsikraustyt iš valstybės rubežių, į Francuziją, arba eit kalėjiman.

KVAKERIAI MAITINA VOKIEČIUS.

Berlin, Vokietijoj. Per praėjusią vasarą Suvienytų Valstijų kvakeriai visoje Vokietijoje maitino pusę milijono neturtingų vokiečių. Sulyg apskaitymo, jie atsigabenę čia žmonių maitinimui sunaudojo per visą vasarą 4989 tonų miltų, 2531 tonus pieno, 1033 tonus cukraus, 200 tonus Cocoa ir 606 tonus taukų. Tokią pašelpą kvakeriai davė 1600 Vokietijos miestų. Tarpe maitinamųjų buvo 80,000 vaikų, kiti suaugę.

PERVERSMĖS ISPANIJOS VALDŽIOJE.

Madrid, Ispanijoj. Sulyg nurodymo naujojo piremero Riviera, vyriausiu karvedžiu Morokoj paskirta generolas Aispuru, kuriam prisakyta reorganizuot kariumenę. Karalius Alfonso panaikino prisiekusiųjų teismą, kad mažiau išlaidų turėjus, taipgi nuo darbo atstatyta civiliškų darbininkų 12000 žmonių, kad sumažinus išlaidas. Tokiu budu Ispanija eina prie ekonomijos, kad sutaupius pinigus, kuriuos ikišiol visur mėtė.

SUĖMĖ RUSIJOS R. K. KOMITETĄ.

Sofija, Bulgarijoj. Čia suimta visas Rusijos Raudonojo Kryžiaus komitetas, su savo pirmininku Vladimyr Nathiev. Jie buvo nužiurėtais kaipo žvalgai, tad suėmus ir nuvedus į pabėgėlių stovyklą ir padarius kratą, pas juos atrasta daug paveikslų Bulgarijos tvirtovių ir kareivių stovyklų, apart to dar turėta jų bombų ir revolverių, taipgi agitatyviškų komunistų partijos atsišaukimų. Suimta jie kuomet gatve vedant pabėgėlius, nešėsi raudoną vėliavą.

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

Oklahomos Ku-Klux klanai juokiasi iš gubernatoriaus ir žada užpult valstijos kapitulą.

Bulgarijos revoliucija, sako, suglamžyta, tik Ferdinandave dar riaušės nenurimsta.

Palestinoj sukilo arabai ir kelia riaušes prieš žydus ir krikščionis. Keliatas žmonių Jeruzolime užmušta.

Lenkijoj eina agitacija, kad Lenkija pasitrauktų iš Tautų Lygos, nes Lyga užtaria vokiečius Lenkijoj.

Atvažiuoja į Suvienytas Valstijas Lenkijos generolas Halera, kuris pirmų kartu užpuolė Vilnių.

"AMERIKOS LIETUVIO" PIKINKAS
Atsibuvo 16 d. Rugsėjo.

Šiuomi pranešame "Amerikos Lietuvio" skaitytojams ir rėmėjams, kad piknikas "A. L." atsibuvo, kaip buvo garsinta, 16 dienoj Rugsėjo. Žmonių suvažiavo labai daug ir ramiai visi linksminosi prie lietuviškos muzikos.

Išlaimėjimas dovanų užsibaigė. Laimėtojais buvo sekanti lietuviai:

Pirma dovana "Radio" teko No. 153 B, laimėtojas E. J. Stiga, 23 Penn. ave., Worcester, Mass.

Antra dovana, grafofonas, pateko numeriui 1018 A, Simas Krenkutis, 301 E. Central st., Farmington, Ill.

Trečia dovana, laikrodėlis, pateko No. 1878 B, George Struff, 34 Osgood st., Springfield, Mass.

Ketvirta dovana, armonika, pateko No. 2945 A, Marcelei Valinskaitei, 69 Harding st., Worcester, Mass.

Penkta dovana, smuika, pateko No. 643 A, J. Kielly, 119 Whitney st., Northampton, Mass.

Šešta dovana, žiedas, pateko No. 3322 C, William Mockus, 19 Och st., Ansonia, Conn.

Septinta dovana, Lietuvos vėliava, pateko numeriui 408 B. Elenai Kigienei, 258 Millbury st., Worcester, Mass.

Aštunta dovana, lietuviška juosta, teko No. 3198, M. Meškinis, 1911 Canalport ave., Chicago, Ill.

Devinta dovana, Lietuvos herbas, teko No. 244 D, A. Jokubauskas, 69 Shingle ave., Meriden, Conn.

Dešimta dovana, 5 dol. auksu, teko No. 2945 A, Pranė Užas, 20—3rd ave., Roebling, N. J.

Vienuolikta dovana, Lietuvos albumas, teko No. 3669 B, Joseph Gliebas, Central Village, Conn.

Dvylikta dovana, knygų už 5 dol., teko No. 5 D, A. Sampulis, 45 Hampden st., Roxbury, Mass.

Trylikta dovana, "Amerikos Lietuvis" metam, teko No. 2903 A, Paul Melaika, 51 Harrison st., Worcester, Mass.

Širdingai dėkavojame visiems, kurie pardavinėjo ir pirko tikietus į musų pikniką. Taigpi visiems, kurie apsilankė ypatiškai į tą prakilnų susivažiavimą.

Amerikos Lietuvio" Administracija.

Žinios iš Lietuvos

Augantis miestas.

Biržai, Pasvalio apskričio. Miestas auga kaip ant mielių. Mediniai ir muriniai namai statoma kaip greit galima. Svarbesnėmis gatvėmis tiesiama cymentiniai šaligatviai. Reikia tikėtis, kad laikui bėgant Biržai liksis gražiuoju Lietuvos miestu.

Pasekmingas koncertas.

Palanga. Čia atsibuvo C. Petrausko ir iš Amerikos parkeliavusios Rakauskaitės koncertas. Publikos buvo pilna salė. Koncertas visais atžvilgiais išėjo kuogeriausia, gi publika labai pasiganėdino, ir po kelis kartus giesminin-kus iššaukė atkartot visas dainuotas dainas.

Apmiręs miestas.

Mariampolė. Mariampolės miestas dabar beveik apmiręs, neturi gyvenimo. Prieš karę čia buvo didelis centras studentų, kurie atsilankydavo iš Varšavos, Maskvos ir net užrubežio universitetų. Dabar to viso judėjimo nėra, ir todėl Mariampolės miestas beveik lygus apmirusiam kunui.

Istoriška vieta.

Šimonys, Panevėžio apskr. Ši vieta yra istoriška ir labai graži, nes ją puošia daugelis senovės kapų ir pilkalnių, kurių vieni yra gamtiški, kiti žmonių rankomis supilti. Miliunų kaimo gatvės gale yra kalnelis, nuo kurio galima matyt keturias bažnyčias. Kasant jo žvyrių, iškasama žmonių kaulai. Kalbama, kad čia buvo lietuvių šventi kapai ir juose yra daug turto paslėpta.

Sauvalių sudarytas kaimas.

Mihalinavas, Raudondvario vals. Šio kaimo vardas yra tai rusų padaras. Rusijai statant fortus prie Kauno Slabados, dalis gyventojų tapo atskirta, tad ta dalis ir dabar nenorėjo dėtis prie Slabados, bet prisirašė prie Raudondvario valsčiaus, praminę savo sėdybą Mihalinavu. Toki kaimų vardai, kaip Mihalinavas, Elzbietavas, Elenavas ir kiti, turėtų tuojaus but praminti lietuviškais vardais.

Mirė geras lietuvis.

Kliušiai, Mažeikių apskričio. Rugpjučio 5 dienoj numirė Kazimieras Jasutis. Velionis turėjo amžiaus 78 metus. Numirdamas paliko nuliudime moterį Mortą ir dukterį U. Ragauskienę, ir keturis sunus: Franą, Joną ir Klemensą Lietuvoj, ir Antaną su marčia—Amerikoj, ir dvi seseri, Mortą ir Marijoną, taipgi tris pusbrolius: Juozą. Antaną ir Kazimierą ir daugiau tolimesnių giminių.

Aš, Antanas, jo sunus, vardan visų giminių tariu liudnus, atsisveikinimo žodžius—Sudie tėveli, ilsėkis Akmenės kapuose. Lai buna tau lengva Lietuvos žemelė! Nesimatysime daugiau.

Velionis labai mėgo skaityt "Amerikos Lietuvį". Dviem valandom prieš mirimą, dar prašė susirinkusiųjų jam paskaityt Amerikos laikraščius, ir "Amerikos Lietuvį", ir savo sunam liepė nepamiršt skaityt laikraščius ir geras knygas.

Giminės ir pažįstami, norėdami daugiau apie velionį sužinot, kreipkitės prie manęs, 74 Alder St., Waterbury, Conn..

Ant. B. Jasutis.

Žemės klausimu Lietuvoj.

Daug musų brolių lietuvių gyvena svetimuose kraštuose, toli nuo savo tėvynės. Ne vienas iš jų, pasidarbavęs svietur ir užsisidirbęs šiektiek pinigų, norėtų grįžt Lietuvon ir ramiai, tarp sa vo žmonių, nugyvent savo amžių. Daug yra tokių, kurie prie rusų valdžios, dėl įvairių priežasčių, grįžt Lietuvon negalėjo. Dabar gi jų laukia laisva ir savistovė Lietuva.

Visiems žinoma, kad Lietuvoje nėra didelių miestų su išvystyta pramone, kad Lietuva yra žemės ukio šalis, kur dauguma gyventojų užsiima žemdirbyste. Derlingi žemės plotai—svarbiau sis musų tėvynės turtas. Pageidaujama, kad tas turtas priklausytų lietuviams. Ikišiol dideli žemės plotai priklausė lenkams, rusams, vokiečiams ir kitiems svetimtaučiams. Butinai reikalinga šiokiu ar tokiu budu vi sus tuos žemės plotus paimt lietuviams į savo rankas. Dabar kaip tik patogus momentas, kurio nevertėtų pražiopsot. Dalykas tame, kad Lietuvos seimas, eidamas tautiškais, demokratiškais ir teisingumo principais paskelbė žemės reformos įstatymą. Tai yra nepaprastas, istoriškos reikšmės įvykis, kuris labai retai pasikartoja. Einant tuo įstatymu, žemė iš turtuolių rankų pereina į žemdirbių darbininkų rankas. Kiekvienas lietuvis, turėdamas šiek-tiek pinigų, gali prieinamomis išlygomis įgyt sau žemę Lietuvoje. Turėdamas tą omenyje ir ačiu Amerikos lietuvių laikraščių redaktoriams, aš paskelbiau savo atsišaukimą į Amerikos lietuvius.

Dabar iš Amerikos lietuvių aš gaunu įvairių paklausimų žemės reikalais. Neturėdamas galės suteikt kiekvienam platesnes žinias, šiuomi aš duodu visiems bendrą atsakymą.

Pradėsiu nuo žemės reformos įstatymo. Tas įstatymas visai neliečia tokių žemės savininkų, kurie turi žemės nedaugiau 80 hektarų. Toki savininkai valdo savo žemę taip, kaip ir ikišiol valdė; jie liuosai, be jokių kliučių, gali daryt su savo žeme ką tik nori: gali parduot, dovanot, padidint ir t.t. Žemės reformos įstatymas taikomas tokiems žemės savininkams, kurie turi daug žemės; einant tuo įstatymu, jiems paliekama žemės tik 80 hekt., visa gi kita jų žemė paimama valdžios žinion. Už paimtą žemę valdžia užmoka žemės savininkams tam tikrai nustatytą atlyginimą. Paimtą že mę valdžia išdalina bežemiams ir kareiviams lietuvių kariumenės. Gavusieji žemę privalo laike 36 metų sumokėt valdžiai išperkamuosius už žemę mokesnius. Išperkamuosius mokesnius galima sumokėt vienkart, gaunant žemę. Veltui žemę gauna tik kareiviai, kurie pasižymėjo kovose už Lietuvos nepriklausomybę ir šeimynos kareivių, žuvusių tose kovose.

Toki svarbesni bruožai žemės reformos įstatymo. Einant tuo įstatymu, kiekvienas bežemis ir mažažemis turi tiesą iš valdžios žemės gaut. Bet visiems suprantama, kad norinčių gaut žemę bežemių ir mažažemių yra labai daug. Patenkint visus nėra galima. Todėl pirmoje eilėje žemė duodama tiems bežemiams, kurie gyvena ir dirba žemę dalinamuose dvaruose, arba tuose kaimuose, kurių žemė rubežiuojasi su dalinamo dvaro žeme. Jei patenkinus žeme visus tuos bežemius, žemės dar liktų, tai likusioji žemė bus dalinama visiems kitiems bežemiam ir mažažemiams.

Amerikos lietuvis susipažinęs su žemės reformos įstatymu, paklaus, ar jis grįžęs Lietuvon turi tiesą gaut iš valdžios žemės ant išmokėjimo? Einant viršminėtų įstatymu, kiekvienas, lietuvis bežemis ar mažažemis turi tiesą gaut žemės; tokią pat tiesą turi ir Amerikos lietuvis. Bet dabar žemė duodama tiems bežemiams, kurie dalinamą žemę dirba. Kol juos apdalins žeme, praslinks keliatas metų. Iki tam laikui nė Lietuvoje, nė Amerikoje gyvenantieji bežemiai, kurie šiame laike žemės nedirba, iš valdžios žemės gaut negali.

Bet kiekvienas Amerikos lietuvis tuojau gali pigiai pirkt sau žemę Lietuvoje. Žemės kainos Lietuvoje nebrangios. Be to, Amerikos lietuviams perkant žemę Lietuvos valdžia suteikia visokius palengvinimus. Žinoma, kad kiekvieno krašto valdžia privalo elgtis sulyg esamų krašte įstatymų. Todėl Amerikos lietuviai negali reikalaut iš Lietuvos valdžios, kad valdžia, apeidama įstatymus, darytų išimtis atskiriems piliečiams. Jei valdžia taip elgtusi, tai visame krašte kiltų didžiausia betvarkė.

Nekurie pargrįžę iš Amerikos lietuviai, nežinodami vietinės tvarkos ir įstatymų, pridarė neleistinų dalykų ir reikalavo, kad valdžia jiems pritartų. Negavę valdžios pritarimo, toki lietuviai dabar visiems pasakoja, kad Lietuvos valdžia grįžtantiems iš Amerikos lietuviams neprijaučia, juos skriaudžia ir tt. Pastaruoju laiku toki gandai paskli do tarp lietuvių Amerikoje. Neturėdamas reikalo ilgai įrodinėt, trumpai pasakysiu, kad tie gandai nepamatuoti ir neteisingi.

Grįždamas prie žemės pirkimo, pirmučiausiai noriu perspėt, kad Lietuvoje paskola gaut sunku ir abelnai kreditas labai brangus. Todėl žemę pirkt prisieina už grynus pinigus. Žemė Lietuvoje dabar nebrangi; žemės kainos priklauso nuo žemės rušies, nuo susisiekimo priemonių ir kitų įpatybių. Vidutinai imant, žemė su triobėsiais kainuoja nuo 50 iki 90 dol., žemė be triobėsių nuo 30 iki 70 dol. už hektarą. Gyvuliai taipgi neperbrangųs: geras ukiškas arklys kainuoja apie 70 doliarių, karvė apie 30 doliarių. Norint įgyt, sakysim 50 hekt. žemės ir užvest ukį, reikalinga turėt pinigų: žemė kainuos apie 3,000 doliarių; 4 arkliai kainuos apie 300 dol.; 8 karvės—apie 250 doliarių; ratai, plugai, akėčios ir tt. kainuos 400 dol.; viso apie 4,000 doliarių.

Kaip buvo anksčiau minėta, liuosai žemę pirkt galima tik iš tų žemės savininkų, kurie turi žemės nedaugiau 80 hekt.

Amerikos lietuviai gali pirkt sau žemės Lietuvoje labai pigiomis kainomis sekančiu budu: pavyzdin, 4 amerikiečiai susitarė važiuot Lietuvon ir pirkt sau žemės; parvažiavę suranda dvarponėlį, kuris turi apie 210 hekt. žemės ir sutinka visą savo žemę parduot; toks dvarponėlis be valdžios leidimo savo žemę parduot negali; bet jei iš jo žemę pirks Amerikos lietuviai, tai valdžia duos dvarponėliui leidimą parduot visą savo žemę; dėl kaikurių priežasčių apie kurias nekalbėsiu, tokiam dvarponėliui yra išskaitliavimas visą dvarelį su triobėsias parduot už 6,000 doliarių; jei dvarelį nupirks 4 ypatos, tai kiekvienam prisieis apie 53 hekt. žemės ir žemė apsieis apie 28 dol. už hektarą.

Šiame laike Lietuvoje su valdžios leidimu galima pigiai pirkt didelį dvarą su degtinės arba alaus bravoru, su visu gyvu ir negyvu inventoru ir kitais įtaisymais. Tam reikalui patariama keliems Amerikos lietuviams sudaryt bendrovę su kapitalu apie $25,000 doliarių ir imtis darbo.

Žodžiu sakant, Lietuvoje žemės ukio srityje Amerikos lietuviai galėtų plačiai ir naudingai pasidarbuot. Žemės ukio darbas gal neduoda didelio pelno, bet gvarantuoja ateitį: ukininkaujant visados busi pavalgęs, apsirengęs, turėsi butą ir nebijosi bedarbės. Be to darbuotis žemės ukio srityje daug sveikiau, kaip didelių miestų fabrikuose. Žmogus gyvena arti gamtos, naudojasi grynu oru ir sulaukia gilios senatvės. Fabrikų darbininkai dideliuose miestuose gyvena vidutiniai apie 40 metų.

Todėl visiems Amerikos lietuviams, kurie turi užsidirbę šiek-tiek pinigų, aš patarčiau grįžt Lietuvon ir pirkt sau žemę.

A. Kondrotas.

IŠ CHICAGOS PADANGĖS

Nuo musų speciališko korespondento.

Ir kas toje musų Chicagoje neatsitinka, ko čia neįvyksta! Ypač gi iš to "gausybės rago", kuris Bridgeportu vadinamas, hronikos. Šį kartą iš vietinės Universal State bankos (buvusios Oliszewskio bankos) nelaimių:

Rugsėjo 12 d. ryte, paskli do vietos angliškoj laikraštijoj (lietuviški tylėjo) žinia, kad tulas Pavietas, buvęs antru bankos iždininku, usigeidęs pastot "apskričiu" ir, pasiėmęs $35,000, išskridęs jieškotis sau kitų "gubernių".....

Taip bent skamba "išlinksniavus" pavardę, sulyg gramatikos taisyklių. Bet tuli juokdariai sako, kad tai vienas iš bestatomų (mat, dabar yra "remontuojamas" bankas) piliorių išslydęs...

Nors rašančiam ir neteko su minimu banku eit ristynių, tačiaus sulyg vietinės angliškos spaudos padavimų, minimas bankas esąs stipriausis šioje (South) miesto dalyje. Keista tik, kodėl tokio stipraus banko direktoriatas dasileido prie antros iždininkystės žmogų, kuris nė šeimynos, nė jokio privatiško, nejudinamo turto neturėdamas galėjo užimt bankos sąstatoj tokią žymią ir atsakomą vietą? Juk tas elgėsis iš bankos valdybos pusės netenka žmonėse reikalingo pasitikėjimo.

Savaitės bėgyje pasklido įvairųs paskalai: vieni sakė taip, kiti kitaip, o daugelis pinigus ištraukė. Žmonės tiek kartų čia įvairių bankų ir ne bankų, kaip kad pastarais keliais metais ir Naujoj Anglijoj, apvilti ir įgazdinti, ir patįs nežino ko klausyt: savo nuovokos ar bankos raminimo. Žinoma, vieno vagišiaus dėlei, banka nepražus, bet žmonės vis žmonės, ypač keistai skambėjo ir pačios bankos prezidento bandymas žmones įtikint, kad, buk viršminėtas vagišius pabėgęs tik arba su $1,500 arba $3,500.

Juk tai nesąmonė! Nejaugi bankos antras iždininkas bėgtų tik su tokia maža suma?

Tai butų daugiaus negu pakai, nes jis ir savujų pinigų galėjęs bent tiek turėt susispaudęs. Tuomi gi tarpu eina žinios iš patikėtinų šaltinių, kad minimas žmogus išsivežęs bent $100,000 ar daugiaus.

Kaip ten sau nebuvo, už visa tai atsako bankų sąjunga.. Bet kam nebut vyriškais ir nepasakyt verčiaus, kad męs nežinome kiek ir visa. Kitaip, žmones supranta ką kitą. O tai yra, kad bandoma dalykas apglostyt, kad žmonės nesibaidytų.

Taigi; ir kas čia iš musų to "gausybės rago" neišplusta!

Spalio 5 d. ir vėl turėsime progą pasiklausyt ir kartu gal jau paskutinį kartą gyvu žodžiu pasigėrėt musų brangaus Babravičiaus balsu, jo atsisveikinimo koncertu, Orchestra svetainėje. Sveiki sulaukę pasidalinsime ir bendrais įspudžiais.

L—is.

Jusų Kudikio Pirmieji Metai Svarbiausi

Jo pradžia gyvenime remiasi ant maisto, kurį jis gauna per dvyliką pirmųjų mėnesių. Valgis, kad subudavojus stiprius kaulus ir kojas, turi būti maistingas, sveikas, ir, tuom pat sykiu, lengvai ir pilnai suvirškomas. Jei negali žindyt kūdikio, Eagle pienas turėtų būti Jūsų pirmutinė mintis. Per virš 65 metus, motinos rėmėsi ant jo. Daktarai visuomet pataria Eagle Pieną, nes jis yra saugus ir lengvai sutaisomas maistas.

Eagle Pienas yra tyras karvės pienas sutaisytas su cukrumi, speciališku Bordeno būdu, kuris padaro jį maistu kūdikiams geru. Su Eagle Pienu, niekuomet neprisieina mainyt kūdikio maistą, nes jis suteiks kūdikiui visus elementus reikalingus kūno augimui. Suteiks jam galę panešt save tvirtai, kuomet pradės vaikščiot

Nenustok Vartojus Eagle Pieną

Kuomet kūdikis pradeda valgyti stambesnius maistus, nepanaikink maistą, kuris suteikė sveikatą ir stiprumą jam ir trim gentkartėm kūdikių. Palaikykit Eagle Pieną kūdikio virtam maiste. Motinos po visą šalį įdomaus mūsų knygute, talpinančia pamokinimus, kaip gamint maistus mažiem vaikam. Joje yra netik tie pamokinimai maistui su Eagle pienu, vaikam, bet ir naudingi patarimai kasdieniniam valgiui.

Nedapenėtam Kūdikiui

Nesenai tarpe mokyklos vaikų daromi eksperimentai parodė, kad Eagle Pienas yra ypatingai veiklus gydyme nedapenėtų vaikų. Tie, kurie gavo Eagle Pieną gavo kelius svarus daugiau, negu kiti. Mokytojos raportavo juos geriaus išrodant sveikiau ir kad moksle jiems geriau sekėsi.

Jei reikalaujat informacijų, savo kalboje, kaip penėt kūdikius, ar sužinot kaip pažint ar jis nedapenėtas, ar kiek turėtų svert, ar kokio ūgio turėtu būti, koki maistą duoti, ar kitu naudingu informaciju, iškirpkit kuponą šiame skelbime, ir prisiųskit mums, ir mes prisiųsim jas jums dovanai.

THE BORDEN COMPANY
Borden Building New York

KUPONAS
Paženklinkit kokių informacijų norit
Penėjimo Instrukcijos Svorio Toblyčia
Valgiai Vaikam Kūdikių knyga
Vardas _____
Adresas _____ (Lithuanian

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents,

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai.

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 3 1879.

KUR NUĖJO MUSŲ LIETUVIŠKA SPAUDA IR KADA JI SUGRĮŠ?

Kad spauda pas kiekvienos tautos žmones lošia tobulinimo rolę, tą jau visi žinome, ir apie tai nepareis kalbėt. Kur spauda yra švaresnė, kur ji rupinasi visuomenės gerove, ten ir žmonės tobulesni, kadangi spauda, o ypač laikraštija turi savo rankose reikalingiausius gyvenimo sluogsnius. Laikraštija sukelia anarhiją, iššaukia straikus, sukursto kares, kaip iš kitos pusės vėl sukuria taiką, praplečia patriotizmą, nuveda žmones prie vienybės, sukviečia prie visuomeniškojo bendro darbo ir tam panašiai.

Pas mus, lietuvius, irgi yra spauda, yra laikraštija. Ir gerai, nes ir męs esame tauta, tad ir laikraštija mums reikalinga, ir męs ją turime. Tik dėja, kad pas mus laikraštija kitokia negu pas kitas tautas. Musų laikraštija yra ne vienyjimo žmonių, ne prikvietimo jų prie bendro darbo, ne visuomenės tobulinimo ir auklėjimo įstaiga, bet atbulai, anarhijos auklėtoja. Neužgins niekas, kad musų laikraštija atsilikus nuo civilizacijos keliais šimtmečiais.

Paimkime svetimus laikraščius, juose rasime jei ne vadovavimą, tai bent jau nutylėjimą iki laikui, o kada proga pareina, visi jie bendrai veikia ir eina prie to paties tikslo. Musų laikraštija elgiasi atbulai. Nerasime nė vieno jų egzemplioriaus, kad juose kas nors nebutų išdarkyta, kas nors iškaudyta ar kas nors nepasmerkta. Tuomi musų laikraštija jau yra pralenkus net vieno tipo neramaus elemento—lenkų laikraščius; lenkai neramus elementas skaitosi todėl, kad pas juos verda barniai, nesutikimai, varžymasis už pirmybę, užvydėjimai vienų kitiems, ir taip pjovynės nesiliauja. Antroj eilėj nesutikimuose stovi žydai, kurie pjaujasi už religiją. Bet nė pas vienus, nė pas kitus laikraščiai nėra pašvęstais visuomenės demoralizavimui. Nebeto, kad kada ne kada šion ar ton pusėn laikraštis trinktelia, bet tai tik kartais, ne taip kaip pas mus laikraščiai pasiskyrę sau kasdienine duona ereziją.

Kiek pirmiaus musų laikraščiai buvo kaupini "kritikavimais" Lietuvos valdžios, kuomet jie, nesiskaitydami save nuo Lietuvos nutolusiais ir nėsančiais jos piliečiais, manė, kad yra privalumas su jais skaitytis, arba manė, kad jie Lietuvos ministerių gabinetas. Kiek išlieta nešvarių ir šiurkščių žodžių, kiek eita ne tais takais, kur laikraščiam eit reikia! O to pasekmėmis buvo, kad tokios "kritikos" užmušė išeivijos upą. To pasekmėmis yra šiadien tas, kad visoks veikimas apsistojo. Žmonės prisigėrę laikraščių smurto šiadien gludi kai negyvi. Gali jiems but istoriškos sukaktuvės, gali but visuomeniškas privalumas, musų žmonės nesukalbami. Mat laikraščiai juos pirmiau išbudino, dabar vėl užmigdė.

Bet negana to. Yra tai dar vienas nelemtas musų laikraštijos budas, tai rietynės tarpe savęs. Nėra egzemplioriaus laikraščio, kuriame kas nors nebutų skaudinamas, ir tai jau ne už pažiuras, ne už partijas, bet tiesiok iš pavydo, iš prigimto budo. Netik kad jau riejasi atskirų pažiurų laikraščiai, bet tankiai net tos pačios sriovės, arba viena kitai artimos, ir tai ne už visuomenės reikalus, bet už ypatiškumus, kurių išrišimui vieta gali but kur nori, tik jau ne laikraščiuose. Kaip sau norite, šitokios sistemos pas nieką kitą nerasime, kaip tik pas lietuvius, kurie gano ne save, bet kitą, o kas tik kitus daboja, tas nieko sau neturi. Užtai ir pas musų laikraščius, kurie tik kitiems moralus skaito, patys jų neturi.

Laikraščių vedėjai, kurie yra pratę tiktai kitus ganyt ir kitiems teikt pamokinimus ir nori kitus įtikyt, ar negeriaus padarytų, kad jie bent kartą metuose suvažiuotų, visi vienon vieton, ir vienas kitą išmokytų viso, ko geidžia, kad kitas mokėtų. Tada visuomenei butų didelė nauda, nes jie savo rietynėmis nepenėtų visuomenę, teikiant jai savo bloguosius įpratimus — rietis ir skaitytojams neduot ramybės. Jeigu laikraščių vedėjai neturi ką naudingo visuomenei suteikt, tad su savo vaidais ir rietynėmis laieina į balą. Jei ir toliaus musų laikraštijos visuomenė bus penima kaip dabar, męs nieko negalime tikėtis gero savo ateičiai. Musų kelių desėtkų metų visas darbas žlugs kaip nebuvęs, nes visuomenė netik kad nevarys pradėtą jau darbą, ne statys namus ant padėtų jau pamatų, bet išmokus nuo laikraščių rietis ir vaidintis vieniems su kitais, ir tuos pamatus sugriaus, ir dalis tokio pragaištingo darbo jau atlikta.

Pas mus vis riejamasi tur but tik dėl pavydo, nes kiekvienas, kas tik apie save ką nors mano, geidžia stovėt visų kitų priešakyje. Matant kad kitas geidžia irgi to paties, ima savo oponentą gnaibyt, tas užsigavęs užtai keršija, ir iš to išsivystė batalija keršintojų, kurie koliojimais kitų prikemša pilnus laikraščius, ir tuomi penima visuomenė. Tai yra liga, kuri baigia jau naikint musų tautą. Sakome musų tautą, nes pas kitas tokio nelemto budo nėra. Kitų tautų laikraščiai skiria ypatiškumus nuo visuomeniškojo gyvenimo, gi pas mus viskas atbulai: ypatiškumai velkama viešumon ir jais demoralizuojama visuomenė, ji mokinama tik rietynių ir daugiau nieko.

Smugis lenkams.

Amerikos lenkai jau porą smugių buvo gavę pirmiau, kuomet žydai ir ukrainai su lietuviais protestavo už lenkų žvėriškumus Europoje, netik prieš žydus, bet ir prieš savo pusbrolius—slavus, ukrainus. Lenkai tada pajutę smugį ant savo nugaros, pakėlė didelį lermą, o lietuvius su žydais boikotavo, dargi lietuvius net varė iš savo namų. Bet tuomi viskas ne pasibaigė, nes dabar štai ukrainai jiems vėl smugį suteikė, kuomet Lenkijos valdžia suėmė rutėnų arhimandritą Šeptickį, rutėnų bažnyčios perdėtinį, kuriam ir ukrainai priklauso. New Yorke ukrainų lyga patvarko lenkų žvėriškumą sutikt su "juodu protestu". Bažnyčiose visose Suvienytose Valstijose tam tikroj dienoj turi atsibut gailės pamaldos, o bažnyčios apdengtos juodais kyrais, kad tuomi parodžius rytinių katalikų bažnyčios nuliudimą dėl jos perdėtinio atsidurimo lenkų kalėjime.

Lenkai šnairuoja į tokį lygos patvarkymą, bet vargiai jie susigės savo valdžios darbų ir pripažins ukrainams, arba visiems rutėnams tiesą, ir galbut jie vėl visokiais budais į teisinsis, neprisipažindami prie kaltės, kaip kad anais metais jie tai darė. Bet ukrainų nesnaudimas ir dabar lenkus su jų valdžia stato į gana juodą pavėsį, ir svetimtaučiai dar kartą gauna progą pamatyt jame lenkus "katalikus", kurie tokius jau pat katalikus persekioja.

Barnis su popiežium.

Kaip jau šiais laikais visi turi kokius nors nesmagumus, taip ir popiežius, kuris neiškenčia politikon nesikišęs. Tik šiuomkart jį nesmagumas patiko iš kitos pusės, kuomet parsiėjo susibart su Jugoslavijos valdžia. Mat Jugoslavija nors priėmė popiežiaus konkordatą, atnaujinantį taiką tarp Jugoslavijos valdžios ir popiežiaus, katalikų bažnyčios reikaluose, tai vienok Jugoslavijos valdžia išdrįso konfiskuot visus žemės turtus, kuriuos ikišiol valdė bažnyčia, arba tiesiok sakant, kunigija. Popiežius užtai pasiuntė Jugoslavijai aštrų protestą už skriaudimą Rymo bažnyčios, bet į protestą ikišiol Jugoslavija nieko ne atsakė. Spėjama, kad ji tą protestą visai ignoravo, ir į jį niekad ne atsakys. Apart to dar Jugoslavijoj spauda labai piktinasi popižiaus besiskverbimu svetimoj valstybėj tvert savo valstybę, dalykus tvarkant sulyg savo išrokavimų.

Kam reikia bartis?

Petras Mikolainis anais sykiais, kaikuriuose laikraščiuose aprašė kaip didis pavojus gręsia Lietuvos emigrantams, kurie veržte veržiasi bėgt į Ameriką, ir taip besiveržđami jie Kaune apgulę Suvienytų Valstijų konsulatą maldauja pašportų, o Dirva paskelbusi, kad jau daugybė aplikacijų yra paduota konsuliui (tą buvo paskelbusi Foreine Language Information Service, tik Dirva iš to pasidarė išvadą), ir kurie gaus leidimus, tie turės bene dešimtį metų laukt, kol gaus leidimą iškeliaut į Ameriką.

Dabar tas pats Mikolainis "Sandaroje" sakosi, kad tą jo raštą patalpino tik tuli laikraščiai, o kiti tą jo raštą nutylėjo, ir tokius laikraščius bara. Bet kam reikia bartis? Juk toks barimas gali turėt lygiai tokią vertę, kaip kad tie "nutylėjusieji laikraščiai" bartų patį Mikolainį už to rašto nė atsiuntimą. Ir tai butų didesnė teisybė, nes Mikolainis to savo rašto "Amerikos Lietuviui" neatsiuntė.

Kitas dar keistas dalykas, kad Mikolainis pats pardavinėdamas laivakortes, budamas laivakorčių agentu, taip staiga ėmė boikotuot ateivystę ir pavydėt kitiems laivakorčių agentams penkinių.

Vėl lygai pirtis.

Tas padaras, vadinamas "tautų lyga" tikrai jau dasigyveno "juodų dienų", kuriose parsieina klausyt tik vienų papeikimų. Aną savaitę Lietuvos atstovas Sidzikauskas jai kailį išplovė, dabar vėl Švedijos atstovas Branting pasakė ilgą prakalbą, kurioje visomis pusėmis nupeikė lygą už neveiklumą, ar tai dėl nesumanumo ar tai dėl ignoracijos. Kalbėtojas sakė, kad nors šita lyga ir yra suorganizuota neva išvengimui valstybių konfliktų, vienok, jei ji taip tunos lyg pelė po šluota, ir nesirupins mažųjų valstybių reikalais, tai tas jos neveiklumas ir nesugėbumas, sukurs didelę ir kruviną Europoje karę, už kurią visa atsakomybė puls ant "tautų lygos".

Užmetimai yra teisingi, tik reiktų dar pridėt, kad jeigu šita lyga varinės intrigas, pritardama tik savo bičiuliams, ir tiems leis valstybes, savo kaimynes, kaip tai kad Lenkija elgiasi su Lietuva, skriaust, tai galės kilt karė tokia, kuri sutrins ir šitą nenaudingą padarą, kokiu yra "tautų lyga", tik mirkščiojanti francuzams ir kitiems jų sėbrams.

Ir čia pelnas!

Kada saulę temė 10 dienoj Rugsėjo, Indianos universitetas tada pelnė $1500. Mat šis universitetas siuntė ekspediciją, vedamą profesoriaus Cogshall į Kaliforniją, kad nuėmus temstančios saulės paveikslus moksliškiems tikslams. Bet, kad ekspedicijos kelionė nenueitų niekais, New Yorko apdraudos kompanijose kelionė apdrausta 1500 doliarių, su $500 doliarių premija. Ekspedicija nukeliavo į Ensenada ir ten pasirengė prie darbo, bet saulei pradėjus temt, pakilo dideli rukai ir visą vaizdą paslėpė, ir tokiu budu ekspedicijos kelionė savo tikslo ne atsiekė, tad už nepasisekimus New Yorko apdraudos bendrovės išmokėjo Indianos universitetui $1500. Mat ir čia buvo lemta pasipelnyt.

Pirmiaus buvęs ispanų tautiškas sportas, bulių imtynės, buvo tik vienų ispanų savasčia, bet dabar jis keliasi į kitas valstybes. Pirmiausia jis atsirado Italijoj, kur net pats Mussolini dalyvavo prie atidarymo. Dabar reikalaujama leidimo leist pradėt bulių imtynes Jugoslavijoj, Čekoslavijoj, Austrijoj ir Vengrijoj.

Kompozitorius Mikas Petrauskas mums iš Waterburio rašo, kad jau užbaigęs operetę "Žalčių karalienė", kurios partitura susideda iš 888 puslapių, o piano partijos iš 472 puslapių. Veikalas labai didelis. Gerbiamas Petrauskas užbaigęs sunkų savo darbą, 22 šio mėnesio su savo veikalu išvažiavo į Bostoną. Garbė musų gerbiamam kompozitoriui už parupinimą naujo ir stambaus veikalo musų scenai.

Tarp Anglijos ir Rusijos ginčai nesibaigia ir prietikiai vėl blogėja, o tai jau šiuomkart dėl vieno anglo, Kanados kolonisto, užkabinimo angliškos vėliavos Vrangel saloj, kurią Rusija savinasi sau, o Anglija jai nepripažįsta. Rusija tikrina, kad tą salą jai Europos valstybės pripažino 1821 metuose, gi Anglija juokiasi ir sako, kad dabar ten esant angliškai vėliavai, sala Rusijai nepriklauso.

Garsusis automobilių fabrikantas Ford, nuvykęs New Yorkan apsistojo George Washington viešbutyje, ir prabuvęs ten porą dienų, išvažiavo namo ne užsimokėjęs nė už valgį, nė už kambarį. Tik už savaitės laiko Fordas iš namų telegrafu atsiprašė ir liepė atsiųst suskaitą, kad galėtų užsimokėt. Sakosi užmiršęs tai padaryt ant vietos.

Netoli nuo Springfield miestelio, Mass. valstijoje, Tyringham kalnuose vaikai surado dviejų šimtų svarų meteorą, kuris čia nupuolė prieš penkias dešimts metų. Tula Marė Farrar, sakosi, atsimena, kuomet ten meteoras nupuolė, bet jokių nuostolių nepadarė. Kiti gi spėja, kad jis per erdves turėjo eit kaipo degantis kunas ir nupuldamas turėjo pagimdyt didelę katastrofą.

Mus pasiekia gandai, nežinome kaip jie teisingi yra, kad "Sandaros" redaktorius ponas Šliakis, padavė Sandaros valdybai rezignaciją ir nuo seimo pasitraukęs, keliaus į Lietuvą.

Ponas Šliakis yra senas "amerikonas"; ir vienas iš seniausiųjų Amerikos lietuvių laikraštininkų, savo laiku leidęs laikraštį "Darbininkų Viltis", Shenandoahe.

Visi alaus fabrikai Slitz firmos, iš visų valstijų kraustosi į Meksiką, su visomis prietaisomis ir triobėsių šildais. Meksikos sostinėj bus statoma vienas milžiniškas bravoras alaus dirbimui. Meksikonai sveikina šitą firmą, parsikraustančią pas juos, nes daugybė jų ten gaus darbą.

Miestelyj Holdenville, Oklahomos valstijoj, teisėjas Grump norėdamas pasirodyt bepusišku, laike bylos prieš savo pusbrolį Jurgį Grump už pavogimą automobiliaus, pasmerkė jį kalėjiman penkiems metams.

ŽMONIŲ BALSAI.

Musų ateivystė Amerikon.

No. 207 Draugo, tilpo P. Mikolainio persergėjimas ateivių, po antgalviu: "Musų ateivystė Amerikon".

Męs kol nematėme augščiaus minėto persergėjimo, tai manėme dar daugumas atsitraukt savujų iš Lietuvos, gi dabar ką kitą suprantame. Mikolainis nurodo faktiškai, kad pagal dabartinius Suvienytų Valstijų įstatymus, iš Lietuvos gali atkeliaut į S. Valstijas tiktai 2629 žmonės metuose, arba po 219 kas mėnesis. Dirva skelbia, kad pas Suv. Valstijų konsulį, Kaune, yra jau suviršum 25,000 aplikacijų, paduota pasų vizoms; tiek yra pasirengusių keliaut Amerikon, ir imant po 2629 metams, keleivių jau yra visai 10 metų. Prie to aprašo, kad neapsakomas vargas emigrantams buva kol jie prieina prie Suv. Valstijų konsulio: keliasi iš ryto nuo 1—2 val. kad tik patekt pirmon eilėn ir taip vargsta, kaikurie apie porą savaičių. O atvažiuos gal po 5 ar 10 metų ir per tą laiką turės jaustis pasirengusiu kelionėn.

Ištikrujų negirdėti ir nereikalingi vargai tiems žmonėms! Kas gi toj Amerikoj per gerovė? Ar čia žmogus atkeliavęs taip yra lai mingas kaip aniems nurodo? Turbut ne, ne visi. Čia kaikurie ateiviai dar nelaimingesni negu butų buvę Lietuvoj. Lietuvoj buvo gerais, dorais žmonėmis, o čia atkeliavę daugumą ištvirko arba pastojo vyčiais doliario ir kuomet pažiuri į tą žmogų, negali suprast kur jis nubėgs, ką jis pavys ir tam pašiai. Bruzda, juda, kremtasi, draskosi poroj; nėra sutaikos, o vis dėl to turto, kuris kiekvienam neilgam reikalingas.

Jeigu Lietuvos žmonės galėjo perkentėt tuos audringus karės metus, tai šiadien kelis kartus geriaus gali kentėt. Ir kuomet taip suvaržyta toji ateivystė Amerikon, tai lai ji sau varžosi, o žmonėms reikėtų turėt daugiau kantrybės ir mėgint ant vietos gyvent, truputį prakilniau negu kuomet gyvenome, nes šiadien Lietuvoje pramonė kaskart kįla augštyn, tai ir žmonėms buvis gerinasi. Reikia žinot, kad kas važiuoja į Ameriką, tai važiuoja žydams ar kitiems bernaut, ir po didele disciplina, nes jei tos disciplinos neprisibijosi, tai tuoj laisvoj šalyj neuliavosi. Čia reikia žmogaus spėkų, o be jų tai artyn kapų.

Taigi tuomi tas Mikolainio persergėjimas ir patiko, o ypatingai kuomet kaikuriems, kad reikės laukt apie 10 metų eilės. Ve kas per tą dešimt metų galės su emigrantais atsitikt. Merginos ištekės, senesnieji apsirgs neišgydomomis ligomis ar kokios kitos nelaimės juos sutiks. Nu ir įmokėti pinigai kompanijoms neš nuošimčius, o męs sudėję rankas, kalbėsime ir lauksime savujų, dar gerokai pakeikdami agentus ir kompanijas, kodėl mums nepranešė apie panašius atsitikimus.

Taigi, mano supratimu, reikia paremt Mikolainį ir pastabas Draugo, o apsistot važiavus aniems ir pirkus iš čia laivakortes.

Butų geistina, kad senosios kompanijos pasakytų į tai kuodaugiausia, jeigu jos apie tai ką tikresnio žino, arba kitaip, ką supranta apie ateivių atvykimą.

Ant. Kurelaitis.

Skaitytojams dovanos.

Kas iki Kalėdų užsirašys "Amerikos Lietuvį" metam, ar atnaujins savo prenumeratą cieliem metam ir atsiųs pinigus su aiškiu savo vardu ir adresu, tas gaus Kalėdoms dovanų, brangų ir labai gražų "Amerikos Lietuvio" sieninį kalendorių 1924 metam. Kad dovanų nepritruktų, pasiskubinkite užsirašyt ar atnaujint prenumeratą, nes kalendoriaus spaudiname aprubežiuotą skaitlių, tad kas pavėluos, tam dovanų pritruks.

"AMERIKOS LIETUVIO" ADM.,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

PO MEDŽIU.

Malonųs broliai ir sesers! Išmintingi žmonės pataria niekad nesiskubint, nes greitai einant parsieina greitai pailst. Greitai valgant galima paspringt. Greitai dirbant galima susižeist. Greitai kalbant galima suklyst kalboje ir pasakyt daug neteisybės, greitai linksminantės vėl galima ligą įgyt, ir taip be galo. Užtai išmintingi žmonės ir vengia to viso skubinimosi, nes gerai žino jo kenksmingumą. Europoje ypatingai to vengiama, ir todėl kam tenka iš šios šalies ten nuvykt, stebisi tokia sistema, sulyg kurios viskas slenka lėtai, pamažėli.

Kodėl jie stebisi? Todėl, kad čia įsiviešpatavusi skubinimo sistema. Čia, visi visur ir visuomet skubinasi. Eina į darbą, skubinasi. Eina iš darbo, skubinasi. Valgo, skubina, dirbant skubina, kalbant skubina, ir taip be rubežių, tik skubinamasi visose pusėse ir prie kiekvieno veikimo. O kiek naudos iš to skubinimosi, tai kiekvienam aišku: Žmonės greitai susižeidžia, greitai pabaigia sveikatą ir greitai tampa niekam netinkančiu, ir tik todėl, kad skubinosi pabaigt savo spėkas. Tokia skubinimosi sistema čia greitai išsėmė žemės turtus, pabaigė ilgai rengtą darbą, ir dabar ant visko moja ranka, nes viskas jau atsibodo.

Bet tai dar neviskas ką skubinimamis duoda. Skubinimasis dar žmones daro ir atbukėliais šiokio ar tokio dalyko pažinime ir supratime. Toki žmonės, kurie papratę skubintis, labai greitai sprendžia dalykus, ir besiskubindami daro daug klaidų, kuriomis klaidina ir kitus.

Męs atmename labai gerai kaip prasidėjus kelionei į Lietuvą po karei, musų viengenčiai skubinosi keliaut savo tėvynėn, vieni, kad ją atlankius, kiti, kad joje ir apsigyvenus. Bet jie rengėsi ir keliavo ten besiskubindami, ir dėl besiskubinimo nespėjo apsiskaityt ko jie ten keliauja, nespėjo atsimint ką jie ten paliko ir ką ras parkeliavę. Jie tik skubinosi užmiršę, kad ten kita sistema, kad ten viskas vystosi lėtai, kad ten ne Amerika, bet Europa, besitvarkanti taip kaip tvarkėsi pirmiau, sulyg savo, ne keno kito sistemos, kuri ten per daug šimtmečių išsiauklėjo.

O kokios pasekmės buvo iš to ne apgalvoto besiskubinimo? Labai nemalonios, kaip tiems, kurie skubinosi, kaip ir tiems, kurie pas juos teiravosi, kaip tėvynėje dabar dalykai stovi, nes jie vieton dalyką nušviest tikrenybėje, viską sumaišė su dumblais, ir tai tik vien todėl, kad jie protavo greitai, besiskubindami, ir todėl nespėdami supprast viską aiškiai ir pasakyt teisybę.

Tais laikais laikraščiai ir patriotiški žmonės skelbė viešai savo džiaugsmą dėl Lietuvos valstybės pasiliuosavimo ir atsitojimo ant valstybės pamatų. Jie aiškino kaip bus lietuviams gerai turint savo šalį, savo kraštą, pasakojo, kaip pati valdysis, kaip jos vaikai turės prieglaudą jau savo krašte, o ne svetimųjų globoje. Pasakojo jie ir daugiau, kaip įstaigose dirbs tik lietuviai, kaip pramones ves tik lietuviai, kaip pasaulis žinos apie Lietuvą, kaip kaimyniškos valstybės girs lietuvių darbštumą, ir tam panašiai. Ir viskas butų buvę gerai, tik viena nelaimė buvo tame, kad musų viengenčiai pripratę prie besiskubinimo sistemos, pripratę prie greito darbo, jie greitai ir ėmė tą viską ką girdėjo iš patrioto lupų ir ką matė laikraštyje pasakyta. Ir nesuprato kas yra sakoma. Ir jie skubinosi Lietuvon, pilnai tikėdamėsi rast jau tą viską įvykus, ką matė pasakojama laikraščiuose ir ką girdėjo kalbėtojų kalbose, visai ne atsimindami, kad dar jie nespėjo per kelis metus užmiršt ką ten paliko, ir permainos sulyg jų manymo įvykt negalėjo. Užtai jie ir keliavo, manydami, esą daug galingi, daug išmananti ir žinanti, juk Amerikoj mat buvę. Nesuprato vienok jie to, kad juodas švarkas, žvilganti čeverykai, prosyta apikaklė, kišeniuje laikrodėlis ir keli pinigai, dar toli nepadaro viską taip kaip to kas nori. Nesuprato, kad jie parvykę iš svetimos šalies, jei savo giminėms ir pažįstamiems tik gali but svarbiu daiktu, gi valstybei jie yra svetimi.

Ir jiems tas pasirodė tik Kaunan atvykus. Pasirodė, kad čia nėra taip kaip jų buvo manyta. Nepasitinka juos valdininkai, kalba su jais daug net ir reikalus su jais atliekant, nelaukia jų augštų valdininkų vietos, kaip tai buvo manyta, užkalbintas vieno kito, nemato "gerbiant" kaip tai Amerikoj tuli nežineliai tarp savęs daro, paskui pasižiurėjus į pašalius, pasimatė, kad tai čia tai ten netvarkos esama, kad švarumo truksta, tai taip, tai šitaip, ir ant galo susiprato klaidą padarę, kad keliavę... Ir paskui už savo klaidas, už savo nesusipratimą, už savo pergreitą apsisprendimą, kėlė skandalus, vieni laiškais kiti grįžę atgal, darkė visokiais budais ir valdžią, ir tvarką, ir papročius, ir ant galo net tvirtino, kad ten tikra prapultis, kad ten žmonėms gyvenimas nėra galimas, kad žmonės ten žiauruos, ir taip panašiai, be galo.

Tuom vienok nevisus jie įtikino savo greitomis pasakomis. Buvo tokių, kurie jiems tikėjo, ir darkymui Lietuvos, jų pasakas ėmė neva faktais. Bet didžiuma, kuri veikia viską lėtai, nesiskubina, suprato, kad tai tik kerštas už jų ne išaugštinimą, ir laukė, kol viskas atauš. O kuomet toki rėksmai aptilo, kiti, rimtesni, nukeliavę ten atrado viską kitaip. Jie surado, kad ten šio ir to truksta, bet tiems trukumams surado ir priežastis, kurios visgi laikui bėgant bus prašalintos. Jie surado, kad tie greitieji žmonės tik dėl savo nesusipratimo tuos trukšmus kėlė, ir tai tik dėl pergreito noro ir geidulio. Atrado, kad tie visi buvo kaimiečių vaikai, o daugelis jų dar net Kaune pirm nebuvę, negalėjo gaut valdininkų vietas, nes ten reikalingi žmonės su patyrimu, o ne iš svetimos šalies, iš fabriko parvykę žmonės, kurie tik po kelių metų, viską kaip reikiant permanę, galėtų į tokias vietas kandiduot. Ir toki žmonės nebutų klydę savo manymais, jeigu jie ne Kaune butų apsistoję, bet butų keliavę į kaimą, kuriame gimė ir augo, ir butų ėmęsi tokio amato, kokio juos išmokino jų tėvai. Ten jie butų tikę, ir nors sunku nuokart butų buvę, tai vienok pripratus nebutų reikėję pasirodyt save dalykų nesuprantančiais, tik dėl vieno greitumo, dėl kurio negalima spėt viską rimtai atlikt ir suprast.

Todėl, malonųs broliai ir sesers, męs kuomet ką tik veiksime, kalbėsime ar sanprotausime, nesiskubinkime viską ant kart užbaigt. Imkime laiko ir viską nuodugniai išgvildenkime, be skubinimosi, be karščiavimosi, nes taip veikiant, vieton suradus naudą, surandama tik blėdis, kaip sau taip ir kitiems. Viskas reikalauja tam tikro laiko. Imkime net fabrikų išdarbius čia Amerikoj ir sulyginkime juos su tokiais pat išdirbiniais Europoj, o persitikrinsime, kad Europos fabrikų geriaus yra padaryti. Ten mat nesiskubinama kaip čia. Viskam duodama užtektinai laiko su sistovėt, susigulėt, atausšt, sudžiut, ir tam panašiai, kuomet čia viskas varoma žaibo greitumu, luž, truks, bile tik greičiau padarius, o ne suprantama, kad iš to greitumo tik nuostoliai daroma kitiems ir sau.

Žmogus.

LIETUVIAI AMERIKOJ

PORTLAND, OREGON.

Šis-tas iš tolimųjų vakarų.

Oregon valstija pusėtinai didelė, nes turi 96,699 keturkampių mylių. Guli ji prie Ramiojo vandenyno pakraščių, į pietus nuo Washington valstijos. Valstijos didmiesčiu yra Portland, kuris gyventojų turi 258,288. Miestas yra gražios išvaizdos ir gana švarus. Šaligatviai apsodinti medžiais, kurie priduoda nemažai grožės. Per miestą teka upė Willamette, kuria ateina iš Ramiojo vandenyno laivai. Miestas yra apgyventas daugiausia Europos atėjunais, baltodžiais.

Likusi dalis Oregon valstijos yra didelės girios, visu Ramiojo vandenyno pakraščiu, gi dešinėj ir kairėj pusėje yra daug tyrų, kur per 100 mylių nieko nesimato; nėra nė medžių. Kaikur tyruose yra ukininkai, auginanti gyvulius. Trukiu važiuojant matosi didelės gyvulių kaiminės.

Vietomis šalis yra kalnuota. Augščiausis kalnas yra Mt. Hood, turintis 11,225 pėdas. Jo viršunėje baltuoja sniegas, žiemomis ir vasaromis nesutirpstantis.

Darbai ir išdarbiai.

Iš darbų Oregon valstijoj pirmą vietą užima giriose medžių kirtimas ir lentas pjaujanti fabrikai su kitokiais medžio išdirbimais. Antroj vietoj stovi kasyklos aukso, sidabro, cino, vario ir anglių. Fabrikų, palyginus su rytinėmis valstijomis, yra mažai. Portlande yra didelių ir mažų laivų dirbykla ir geležies liejyklos, popieros dirbykla, kriaučių darbai ir prieplaukose prie laivų krovimo darbai. Kiti darbai, vasaros metu tai ukėse prie javų valymo ir vaisių rinkimo.

Ukininkystė vietomis yra gerai išsivysčius ir yra geros žemės, dar ne apgyventos. Reikia tik išraut didelių, iškirstų girių medžių kelmus ir kiek išdirbus galima gyvent. Manau, kad rytinių valstijų lietuviams ukininkams, ar ir šiaip lietuviams bus žingeidu, koki čia žmonės ukininkauja. Sulyg valdžios skaitlynių 1920 m. čia buvo 50,206 ukių, kurias valdė: 573 ukininkai kitokių rasų, 300 indijonų, 15 murinų, 34 hinai, 224 japonai. Baltodžiai visi Europos atėjunai. Yra ir lietuvių ukininkų keliatas. Prie Seaside gyvena du lietuviai, vienas J. Apinaitis, kito pavardę užmiršau. Apinaitis turi gana turtingą ukę, su didelėmis giriomis ir storais medžiais. Ukę jis prieš 14 metų gavo kaipo "homestead". Šiadien girių baronai Apinaičiui siulo tukstančius, kad jiems leistų iškirst medžius, bet Apinaitis nuo to atsisako. Kitoje valstijos dalyje yra dar keli lietuviai ukininkai.

Kiek ko užauginta.

Tuose metuose čia užauginta: Kviečių 19,526,765; avižų 8,357,406; miežių 1,429,073; kornų 846,742 bušelių. Šieno 2,197,619 tonų. Bulvių 3,538,930, bušelių. Apynių 4,788,223, svarų. Obuolių 6,821,284 bušelių, vyšnių 303,893 bušelius. Užauginta 271,559 arkliai, 14,375 mulai, 280,411 karvės ir 45,264 kitokių gyvulių, avių 2,002,378. Bičių 45,264, kiaulių 266,778, ožkų 133,685. Vištų 2,500,123, kurios padėjo 14,625,720 tuzinų kiaušinių. Medaus surinkta 929,566 svarai. Vilnų surinkta nuo auginamų avių 16,039,048 svarų.

Klimatas ir lietuvių kolonijos.

Klimatas Oregone yra sveikas, ypač rytinėje jos dalyje, kur buva lengvos žiemos su sniegu, o prie jurių žiemos metu daugiausia tik lyja, tik retkarčiais pašala. Naktimis vėsu, gerai pasilsėt po sunkių dienos darbų.

Lietuvių kolonija mano buvimo laike buvo miestas Oregon City, kur gyveno 30 lietuviškų šeimynų ir daugiau tiek pavienių. Antra lietuvių skaitlinga kolonija yra Portland, kur yra apie 18 šeimynų ir daugiau pavienių. Lietuviai Oregon City kolonijoj turi tautiškas pašelpines draugijas, kaip SLA. kuopa ir kitos. Kaikurie lietuviai turi savo namus. Lietuviai pakraipoje yra daugiausia laisvamaniai. Daugelis pavienių lietuvių dirba giriose, lentų pjovyklose ir kasyklose.

Yra lietuvių, kurie prieš kelis desėtkus metų čia į vakarus nuklydę, nenori but lietuviais. Bando užmiršt savo prigimtą kalbą, savo tautą, ir geidžia but "amerikonais", bet iš viso ko galima tokius pažint, kad yra ateiviai. Bet yra ir gerų lietuvių, kurie veda laisvą ir blaivų gyvenimą. Yra ir senbernių, kurie pasivogę svetimas moteris atklydo į tolimus vakarus ir veda negražų gyvenimą.

P. M. Lietuvos sunus.

AKRON, OHIO.

Šis--tas apie darbus.

Gumo fabrikuose prie ratlankių dirbimo, darbai sumažėjo, ir darbininkai iš darbo atleidžiama, bet prie batų ir čeverykų dirbimo darbai eina, ir mokančiam darbą, galima jį gaut. Geležies išdirbystės ir kituose fabrikuose darbai nors ir nelabai smarkiai eina, bet darbą gaut galima.

Turbut nėra didesnių gumo fabrikų niekur kitur, kaip pas mus, Akrone. Čia dirba desėtkai tukstančių darbininkų, kurie uždirba ir geras algas, tad kaip tik iš gumo fabrikų darbininkus pradeda atleist, žmonės labai nusimena, ir tuojaus bėga į kitus miestus, kad rast gerus darbus. Tokiu budu lieka daug tuščių namų, o silpnesnės krautuvės užsidaro. O kaip gumo fabrikuose darbai pradeda, tai ir vėl žmonių prisipildo miestas, o tada namų savininkai randas lupa kaip kuris tik išmano. Butų gerai, kad lietuviai, kurie turi savo namus, kad ant vietos ir gyventų, nebėgiotų iš vieno miesto į kitą, tad ir grįšt nereiktų, kada darbai prasideda.

Daugelis lietuvių taip ir daro. Tuli jau netik kad namus ir automobilius, bet ir pinigų daug turi, o kaip važinėja, buva suvargę ir neturtingi, o kurie važinės, tie ir bus suvargę, neturtingi.

Keli žodžiai apie Radzevičių.

Radzevičius, apie kurį anais kartais minėjau, yra areštuotas už $1500, nes padaręs ten kokią klastą parduodant namus Setrienei. Sako, kad kokias ten tranzacijas Radzevičius sudarė, o kaip "Akron Beacon Journal" garsino, prie to buvo dar kiti trys varantai. Keli jo draugai išėmė jį iš kalėjimo, o teismas atsibus kada vėliaus. Dabar Radzevičius Newton Falls miestelyje turi kokią ten agenturą, ir girdėtis, kad važinėja po kitas kolonijas, lietuviams prižadėdamas aukso kalnus. Lietuviams reiktų but atsargiems, nes Akrono lietuviai gal netrukus pabaigs su juom reikalus.

Išdykėlių gyvenimas.

Senbernių, gyvanašlių ir našlių gyvenimas smarkiai progresuoja. Šitas gaivalas pas mus žymiai kruta. Laikraščius retas kuris pažįsta, draugystėn kurion retas kuris priklauso; degtinė, kaziros, išdykę moterėlės, tai jų visa laimė ir jų visas uždirbtas skatikas ten žuva. Vienas, kuris čia vadinamas "šviesiausis", visų tų procedurų karalius, kaip jį kiti vadina, begerdamas degtinę pražilo kai obelis. Jis norėdamas save pajaunint, išrado kokius ten nedylančius, juodus dažus, kuriais nusijuodino savo usus, ir dabar vaikščioja lyg su katės dovana. Jo išradimu pasinaudojo ir tulos žilagalvės moterėlės, kurios galvas nusijuodino. Ir dabar visi vėl jauni, linksmi, traukia degtinę, ir dainuoja. Tai mat kaip laimingų žmonių yra...

Aržuolo šaka.

BALTIMORE, MD.

Atbundantis veikimas.

Iš po vasaros vakacijų, kurias Baltimorės lietuviai praleido visai ramiai, be jokio visuomeniško veikimo, artinantės rudenėliui, pradeda rengtis prie šiokio tokio bruzdėjimo. Nors tas bruzdėjimas, kol kas, yra gana silpnutis, iš priežasties žmonių nesilankymo į susirinkimus, nuo kurių yra atpratę taip labai, kad net jiems patiems ne apeina nė jų pačių reikalai, gerovė, nes jie paliovė lankytis kaip į draugijų, taip ir unijos susirinkimus, ir kame to visko yra priežastis, labai sunku išaiškint; tik matosoi didelis žmonių pakrikimas, ir negalima suprast kame to pakrikimo priežastis. Jeigu aš nesuklysiu, tai benebus tik musų spaudos nepaliaujamas kritikavimas Lietuvos valdžios ir ponelių valdininkų. Tos nevakritikos užmušė lietuvių visuomenės patriotišką upą ir atėmė visą energiją, ir dabar ta visuomenė ant visko, kad ir ant svarbiausio, tik ranka pamoja, ir viskas. Ir aš manau, kad taip yra ne vienoj tik Baltimorėj, be ir kitose lietuvių kolonijose.

Baltimorės lietuvių taryba.

Baltimorės lietuvių taryba, kuri rupinasi vien tik Lietuvos reikalais, ir kuri pirmiaus atsovavo apie 13 draugijų, dabar atstovauja tik apie tris ar keturias (nes nuo tiek draugijų lankosi atstovai), nutarta surengt kokį nors pokilį, kad nors kiek grašio pelnius, su kuriais butų galima paremt klaipėdiečių reikalus arba ir Lietuvos našlaičių. Žinoma, jeigu tik visuomenė atjaus ir parems.

Antras, tai Baltimorės lietuvių tautiškas knygynas, kurio administracija yra jau nutarus surengt balių Spalio 27 dienoj. Šis balius bus pirmutinis šio rudenio balius.

Kadangi šis knygynas yra augščiausia Baltimorės lietuvių užlaikoma apšvietos įstaiga, tai baltimoriečiai turėtų visomis savo jiegomis remt šį balių, nes knygynas, kuris kaip ir koks šaltinis teikia Baltimorės lietuviams apšvietą, dvasišką peną, kitokių įeigų neturi, kaip tik iš savo surengimų. O išlaidas turi gana dideles. Tik už vieną knygynui kambarį reikia mokėt po $15 už mėnesį, o kur kitos išlaidos?

Baliaus rengimo komisija yra pasiryžus dėt visas savo pastangas, kad tik balius butų pasekmingas, ir nuoširdžiai užkviečia visus Baltimorės lietuvius atsilankyt į balių ir paremt savo šaltinėlį—knygyną.

Komisijos naris,

P. P. Jaras.

WATERBURY, CONN.

Margos žinios.

Piknikai jau turi baigtis. Bažnytiniai savo jau pabaigė, surengę paskutinį pikniką darbininkų šventėje (Labor dienoje), kuris buvo rengtas našlaičių naudai. Žmonių buvo daug. Laisvieji dar turėjo vieną devintoj dienoj Rugsėjo, A. Darbininkų partija. Publika buvo maišyta, programas irgi margas. Prakalbas sakė anglų, lietuvių, ir ant galo, rusų kalbomis. Pabaigus rusui kalbą, kilo ginčai, rusas kritikavo rusą, ir ant pabaigos pašaliniai pradėjo maišytis ir ėmė negražiai bartis. Barėsi užtai, ko neturi.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Pereitą kartą męs kalbėjome, kaip Gelileo, budamas jaunas, vieną kartą prisižiurėjo bažnyčioje kaip supasi aliejaus lempa. Jam atėjo į galvą suprast, kas priverčia tą lempą suptis. Jis uždėjo pirštą ant savo rankos arterijos ir skaitė, kad supimasis atlieka tam tikru, nuolatiniu laiku; tas jam vėliau pasisekė pritaikyt prie laikrodžio. Daug kartu ir męs matome daiktus, kurie mums yra nepaprasti, bet nevisi galime sau išaiškint kaip kad padarė Galileo. Męs matome kaip laikrodžio pendulis taksi, eina, bet męs nesuprantame gerai kas jį priverčia eit. Galileo išrišo sau tą klausimą. Žemės gravitacija traukia prie savęs besisupantį daiktą, bet galybė judėjimo prisiverčia prie puolimo. Kada laikrodis sulaikoma, tada žemės gravitacija pritraukus jo pendulį stovėt ant vietos, bet kada męs pastumiame į šoną, tai yra, duodame progą jam pult, tada žemės gravitacija ir judėjimas pradeda veikt. Žemės gravitacija vienok parveikia judėjimo galybę ir ant galo laikrodžio pendulis apsistoja. Toji maža energija, kurią męs įduodame laikrodžio penduliui, jį pastumdami, tampa išeikvota ore, per kurį pendulis turi sau kelią prasiskirt, kada jis supasi tai į vieną, tai į kitą šoną. Jeigu męs galėtume prašalint orą, per kurį pendulis sau kelią prasiskiria, tada musų paduota energija supt pendulį, niekad nepranyktų, ji suptų ant visados.

Svarbiausia mašinerija.

Svarbiausia mašinerija yra musų kuno, kuri sveikatoje niekad nesustoja dirbus. Tai yra geriausia proga prilygint nenustojančiam krutėjimui. Ar žmogus jaunas, ar senas, nuolatinis krutėjimas kune musų veikia, nežiurint ar męs miegame, ar dirbame, musų kuno mašinerija visada savo darbą veikia. Taigi žiurint kaip veikia musų kunas, daugelis žmonių nepameta viltį ir tikisi kada nors išrašt mašiną, kuri pati per save krutėtų. Tikrai tai visoki daiktai pasaulyje yra krutėjime ir pati medega yra nepaliuosuota nuo judėjimo. Vienok žmonės mėgindami išrast nuolatinio judėjimo mašiną, mėgina pakinkyt jiegą, kad mašinai įduotų judėjimą. Mokslo žmonės sako, kad nieko negalima padaryt iš nieko, to dėl francuzų mokslininkai atsisakė savo energiją toliaus dėt ant tokių dalykų, kurie turi vardą nuolatinio judėjimo mašinos. Musų kunas nors yra nuolatinio judėjimo mašina, bet visgi tas judėjimas paeina nuo energijos, musų paimtos iš maisto. Kiekvienas pakrutinimas musų rankos, arba atidarymas akies, reikalauja tam tikros dalies energijos, kurią musų kunas gauna iš maisto. Nedavus maisto musų kunui, jo nuolatinis judėjimas ant visados sustotų.

Turime valgyt.

Jeigu musų kunas butų nuolatinio judėjimo be pridavimo energijos tam judėjimui, tada mums nereiktų nieko valgyt, be maisto galėtume apsieit ir kunas musų galėtų dirbt, bet tas negalima. Jeigu norime, kad musų kunas dirbtų, judėtų, tai reikia jam duot maisto, kuris gamina energiją. Taip išeina, kad nieko iš nieko visai negalima padaryt, nors tą žmonės mėgino per šimtus metų.

Visi daiktai lygiai puola.

Garsus Galilejo darodė, kad visi daiktai puola vienokiu greitumu, ant žemės, nors garsus grekų mokslininkas Aristotelis sakydavo, kad apvalys, turintis dešimtį svarų, nupuls ant žemės pirmiau negu apvalys turintis 5 svarus dėlto,kad sunkesnis apvalys turi didesnį svarumą. Galileo neužsiganėdino svajone, jis užlipo ant augšto bokšto mieste Pisa ir ištyrė, kad apvalys, turintis penkis svarus, ir apvalys, turintis dešimts svarų,kartu paleisti nuo augšto bokšto, abu nupuolė vienu kartu. Galileo išaiškino tą, kad apvalys, turintis dešimts svarų, nors yra sunkesnis, bet puolant žemyn jis turi prakirst sau vietą per daug didesnius sluogsnius oro. Mažesnis apvalys ant tiek mažiau oro turėjo prasikirst ir todėl abudu kartu žemyn nupuolė.

Mokslininkai, kad išmėgint šitą tikrai, paėmė stiklinę dudą, užtaisė jos galus, ištraukė orą laukan ir paleido iš viršaus pult kulką ir pluksną. Jie nusistebėjo, kad abudu daiktai nupuolė į dugną tuom pačiu laiku.

Grekų mokslininkas manė, kad ant žemės yra svarųs daiktai, kurie turi pajiegą pult, kiti daiktai, kaip šiltas oras ir tam panšųs, turi jiegą kilt nuo žemės pritraukimo, arba gravitacijos. Galileo vienok darodė, kad tas yra netiesa. Žemės gravitacija turi vieną tiesą, visokius daiktus prie savęs pritraukt, bet nekurie daiktai yra lengvesni negu jų aplinkybės, karštas oras, kįla į viršų, todėl, kad jis lengvesnis už atvėsusį orą. Korka plaukia ant vandens dėlto, kad vanduo yra sunkesnis už korką. Tie išaiškinimai labai svarbųs ir jie priguli tiktai vienam Galileo, nes jis tik pats juos ištyrė be pagelbos kitų. Newton'as vėliau juos ištobulino ir išaiškino žemės gravitaciją kaip šiadien yra suprantama.

Kada koks nors daiktas juda, jis turi judėjimo energiją — pajiegą, kurią kur nors gauna. Energija yra amžina, niekad nežustanti, iš kur nors paeina, ir kur nors nueina, bet niekad nepražuva, ji visada yra. Kur yra judėjimas, yra ir energija—galybė.

Dvejopa energija.

Mokslo žmonės, tyrinėdami gamtos dalykus, kartu turi budavot ir didint kalbą, kad viską geriau suprast.

Žiurint į laikrodžio pendulį, kada męs jį pakeliame į šoną, tada penduliui įduodame kinetišką energiją; ta energija nepražuva, bet laikosi iškeltame pendulyje, pasirodo tada, kada męs jį paleidžiam atgal pult. Atgal puolimo energija vadinama potentiališka energija, kuri greitai persimaino vėl, į kinetišką, kada pendulis pradeda kilt į viršų. Taip pendulis puldamas iš vieno šono į kitą, maino savo pajiegą, iš kinetiškos į potentiališką.Mums gal neatrodo svarbu, kad atskirt vieną energiją nuo kitos, arba męs skirtumo nematome. Bet jeigu męs paklaustume savęs kur ėmėsi ta kinetiška energija, su kuria męs pakėlėme laikrodžio pendulį į viršų,ir davėm jam potentiališką energiją atgal pult, tada ateis mums į galvą, kad musų ranka pakėlė pendulį į viršų, bet iš kur musų ranka gavo tą energiją? Męs jau žinome, kad nieko iš nieko negalime padaryt. Tada męs atrandame, kad musų raumenys naudoja maistą, cukrų, krakmolą ir kitus, kuriuos męs gauname iš augalų. Tai yra potentiališka energija, kuri ateina iš saulės degančių atomų, vadinamų potentiališka energija. Taigi męs matome, kad energija mainosi netik laikrodžio penduliui betaksint, bet ji mainosi visur, visada, pakol galo jos neatseki į saulės atomus. Saulė yra motina energijos, visų planetų ir visų judančių daiktų ant žemės.

Nemuno Sunus.

ŽEMĖ GALI PERPLYŠT.

Francuzijos astronomas Camile Flammarion, kalbėdamas apie įkaitusią žvaigždę Beta Ceti, išsireiškia, kad ir žemę gali patikt toks pat likimas, arba kitaip kalbant, musų planetą—žemę gali sunaikint ugnis.

Tas įvyktų tada, kada koks meteoras, arba ir gestanti saulė, prisiartintų prie žemės perarti, ir tada, dėl didelio karščio, ant žemės visokia gyvybė turėtų pražut. Ypatingai žmonės, nevien dėl karščio, bet ir dėl daugybės gazų, turėtų nutrokšt.

Nuo dviejų tukstančių metų žmonės daboja žvaigždes. Per tą laiką buvo užtėmyta sunykimas 30 tokių pasaulių, tokių atsitikimų, kurie juos sunaikino. Pirmieji atsitikimai (o buvo jų 16), sunaikino pirmojo didumo žvaigždes, kiti išnaikino smulkučius kunus, kuriems dingus nelabai kas ir užtėmijo. Visos tos žvaigždės tapo sunaikintos jų pačių karščiu; jų sunykimas, be mažiausios abejonės, pagimdė kitus, naujus, tik jau žymiai mažesnius pasaulius, arba žvaigždes.

Su pagelba instrumento, kuris vadinasi spektoloskopas, patirta, kad mums matoma žvaigždių ir saulės šviesa, tai nėra niekas kitas, kaip vien liepsnojanti jų gazai. Yra visokių tvirtinimų tame, ir įvairių patėmijimų apie tokius atsitikimus, vienok gerai žinoma ir lengvai suprantama, kad saulė, aušdama, tveria ant savęs kėvalą, lyg žievę, kuri savo viduje savęs sulaiko eksplioduojančius gazus, kurie kuomet nors gali išsiveržt taip kaip musų vulkanai.

Žemės kėvalas labai plonas.

Musų žemė irgi yra užgesęs, miręs kunas, seniai už gesusi saulė, kuri dabar yra prisidengusi kėvalu, taip plonu, palyginus su pačios žemės didumu, kaip popiera. Jeigu koks kunas užgautų musų žemę, ar bent prie jos prisiartintų perdaug arti, tada ištiktų didelis spaudimas oro, kurio jokia gyvybė negalėtų pakęst, nes negalėtų kvėpuot, gi ir saulė savo spinduliais kaitindama kaskart vis daugiau kraujo spaustų prie odos.

Esant tokiam dideliam spaudimui, žemės kėvalas jo negalėtų atlaikyt ir plyštų, paleisdama iš musų žemės vidurių, arba iš po savo plutos, visus degančius gazus, ir tada prapultis. Nors trukusio kėvalo atvara ir butų maža, leiskime, kaip Lietuvos plotas, tai vienok iš jos išsiveržę gazai butų užtektini išnuodinimui ir sudeginimui visokios gyvybės, kuri yra ant žemės. Plonoji pluta galutinai paskandytų ugnies jurėse viską, ir tada žemė liktųsi kunas be naudos, netekęs visokios gyvybės.

Nors toks atsitikimas ir sunaikintų musų žemę, bet pasaulio istorijoj nebutų tai didelis ženklas, arba reikštų tik tiek, kiek reiškia mums pranykstanti padangių žvaigždelė. Tokia musų žemės sunaikinimo katastrofa, musų žemės kaimynams, kaip Marsas ar Venus, visai gal butų ir nepatėmytina.

Connecticutt valstijoj per Rugsėjo mėnesį buvo areštuta 566 žmonės, iš kurių 85 už peržengimą prohibicijos. Prie areštavimų užgrėbta svaiginančių gėralų už $16,-124 ir 50c. vertės.

Apskričio teisėjas Peasley pasakė, kad visi prasikaltėliai bus sunkiai bausti už prohibicijos peržengimą,, ir tai ištaręs V. Puzaitį pasmerkė trims mėnesiams kalėjiman ir pinigiškos baudos užmokėt $200 ir išlaidos. Puzaitis buvo apeliavęs, ir teisinosi nėsąs savininku tos karčiamukės, kurioje buvo sugautas jau 5 kartus.

Juozas Skuas (turbut Sukas) prisipažino kaltas pardavinėjime degtinės valgykloj prie E. Main gatvės. Jis užsimokėjo $200 ir nuėjo pasilsėt per 60 dienų. Frank G. įsigėręs prie Congress skersgatvio įkliuvo; norėjo viską savaip pertaisyt ir dabar todėl kaltinamas už muštynes.

Prieš kiek laiko buvau rašęs, kad Stanley Pelkauskas buvo baustas miesto teisme už pačios smaugimą, bet apskričio teisme tapo išteisintas, nes paaiškėjo, kad mrs. P. yra irgi pusėtinas peštukas, nes ji viename nesusipratime buvo perskėlusi'vyrui galvą. Kazys Jurkunas šiame teisme irgi laimėjo už pergreitą važiavimą, prisipažino puskalčiu, turėjo užsimokėt išlaidas, o baudos tik $25.

Jonas Janušaitis nori liktis išrinktas į miesto valdžią. Aš nematau kodėl jis negalėtų laimėt. Juk jis yra taip geras kaip ir kitas, o ypač jis geresnis, kad lietuvis. Jis kandidatuoja republikonų tikietu. Demokratai dar nenori su ateiviais skaitytis. Mat tą partiją daugiausia airiai valdo.

Žybt.

LIETUVOS APLANKYMAS.

Rašo **M. Paltanavičia.**

(Tąsa)

Jis išeina iš rusio, kuriame palaidota Paco šeimyna; eina ir paskui užsisuka, ir nežinia kur jis toliaus atsiduria. Jis gražiai išmurytas. Buta užmurytos ir įeigos, bet, sako, vokiečiai išardę žiurėjo, ar nėra paslėptų jame turtų.

Po rusiu, kur Paco šeimyna palaidota, yra dar kitas rusis, nes kaip koja trepteli, tai dunda, lyg į kokį tuščią daiktą atsiliepia.

Vienas tautietis, mylėtojas senovės liekanų,rupinasi tuos urvus ištirt, ir todėl įvairiuose valdžios departamentuose jiešo leidimo. Gal dar ir turtai koki juose bus surasti.

Rusiuose ilgai nesinori but, todėl tuojaus apžiurėję viską, lipome laukan, kad atsigaivint tyru oru. Išlipus iš rusio, sesuo nuvedė mus į kraštą sodo, netoli Nemuno kranto, kur stovi augšta murinė varpnyčia, buvusi kada labai gražiai sutaisyta su milžiniškais langais, geromis aržuolinėmis grindimis, bet dabar jau langų matyt seniai nėra ir grindys su laiptais daug nuo lietaus suvargę. Įsilipus į šitą varpnyčią matosi neapsakomai graži aplinkė — Nemunas, už Nemuno du kaimeliai, labai gražiai atrodo. Sesuo papasakojo, kad pernai vienas tų kaimelių pradėjo degt, prie tamsos išrodė labai retai pasaulyje matomas reginys. Kamenduliuose dabar seserys mokina apie penkias dešimtis Lietuvos mergaičių į minikes. Jos skundžiasi ant daugelio trukumų visokiems pataisymams. Išleisdamos mus priėmė su arbata ir užkandžiais. Lietuviams, parkeliavusiems į Lietuvą apsilankyt, neverta apleist Kaunas, nepamačius Kamendulių. Labai smagi vietukė aplankyt ir pamatyt įdomių daiktų.

Amerikos davatkėlės gerai padarytų, kad siųstų savo pinigus į šitą vienuolyną, o ne į Vilnių, į Aušros vartus, kurie dabar po lenkais ir tik lenkams pasipelnymas iš lietuviškų centų. Tik pereitą pavasarį viena davatkėlė pasiuntė penkias dešimts doliarių į Vilnių; patariau jai siųst į Lietuvą kur nors, bet ji sako ten yra "stebuklingos panelės šv. abrozdas". Aš savo akimi mačiau, kad yra stebuklingas abrozdas ir Kamenduliuose, tik reikia jam aukų, o jis dar stebuklingesnis bus negu tas Vilniuje. Taigi aš manau, kad iš Amerikos nemažai yra pasiunčiama lietuvių pinigų į Vilnių. Patarčia, kad geriaus tokias aukas siųst Kamendulių seserims, adresą dedant šv. Kazimiero seserų vienuolynas,—Pažaislyje, pašto dėžė 44, Kaunas, Lithuania. Sesers priima aukas ir drabužiais. Visgi geriau siųst į savo kraštą negu į svetimų žmonių rankas.

Apleidome Kamendulius, prisitraukėme paveikslų dėl atminties ir padėkavoję seserims, keliavome atgal į Kauną.

Daug kartu teko sueit p. A. Aleksandravičių, Lietuvos artistą, kuris kvietė ateit pamatyt jo darbus. Labai gerai pasitaikė, jį patį suėjome ir nuėjome pamatyt jo išdarbinius, padarytus iš Lietuvos raudono molio ir iš "plaster paris". Neperdidelis jo kambarys, visur buvo pristatyta įvairiomis stovylomis ir stovylukėmis. P. Aleksandravičus gana garbingai atsižymėjęs savo rankų darbu. Jo stovylos už Lietuvos nepriklausomybę, "Giesmė", "Alkani arai", "Paišytojas", kita stovyla "Už Lietuvos nepriklausomybę" pieštas Juliaus Štarko, Cipro Petrausko, operos artisto ir daugelis kitų stovylų, labai gražiai padarytų. Džiaugiasi žmogus, kad Lietuva visą pradžią turi savųjų žmonių, kurie gali duot daug gražumo akims ir ausims. Nors labai jie dar atrodo vargingame padėjime, neturi sau atsakančių studijų ir vietos, bet pilni vilties ir ramumo, kad turi pradžią savo tėvynėje, kur galės augt ir tobulintis patys ir gražint Lietuvos šalelę.

Keliatą dienų pabuvus norisi keliaut iš Kauno, pamatyt kaip žmonės gyvena ant ukių. Pasiėmėme "fordą" automobilių ir keliaujame į Suvalkų apyrubę. Atvažiavus prie tilto, kuris veda į Aleksotą, reikia užsimokėt už tiltą 75c. lietuviškus, apie 7 centai Suv. Valstijų. Aleksoto kalnas labai status ir gana ilgas; kada menki arkliai užtraukia ant jo vežimą, tai žmonės Dievui padėkavoja. Aleksoto nameliai labai vargingai atrodo, bet trusiant, taisant, labai mažai kur matosi. Iškeliavus už Aleksoto, išsitiesia graži alėja, tai yra plentas, abiem šonais medžiais gražiai nusodintas, eina ant Garlevos, Veiverių, Mariampolės ir Kalvarijos. Tuom tarpu keliai buvo gana blogi, plentas seniai taisytas, pilnas duobių, bet visgi jau galima važiuot automobilium. Važiuojant pasigėri gražiais, lygiais laukais, ant kurių daugelyje vietų statoma nauji namai. Paplentėje matoma gražių naujų namų statoma, nekurie jau ir perdaug išmargyti, tuojaus atsimuša žmogui į akis. Lentos nereikalauja daugelio visokių skylių, skylučių ir išpjaustytų lapų. Namas reikalauja lygumo ir drutumo, kad galėtų atlaikyt oro žiaurumus, lietų ir saulę. Tiktai lygi, gera lenta gali atlaikyt oro permainas, o ne perdaug skylėta ir kvietkuota. Daugiausia namų statoma senoviškai, iš sienmedžių, vienas ir du galai stubos. Kitose šalyse ukininkai taipgi naudoja dažus savo namų aptepimui; jie gražiau atrodo taip namai pagraižnta. Sienmedžiai greitai apjuosta, šiaudų stogas papuva ir taip namelis atrodo nuvargusiu.

Parkeliavusiam iš kitos šalies, kur namai gražiau pabudavoti ir nudažyti, nesinori eit į Lietuvos namelius. Daugelis žmonių galėtų ir ten savo namus gražiau papuošt, bet jiems truksta ko nors, jie nebuvę kitose šalyse, nematę nieko geriau, todėl jie užsiganėdina tuom ką turi, nors daug laiko veltui nueinama. Atlikus nuo laukų darbų, jeigu žmogus turėtų kokį nors numanymą apie pagražinimą savo gyvenamos vietos, jis visgi galėtų daug ką pagražint ir pasidaryt sau linksmesnę vietą. Bet kaip tuos žmones išvest kur į kitą šalį, kaip permainyt budą, jų pripratimus, kad jie ką pradėtų veikt pagerinimui savo gyvenimo? Jie turi nusistatę savo gyvenimo planus taip, kaip jų tevai ir diedukai gyveno, o ne kaip kitaip, ir taip jie gyvena. Daug metų dar praeis kol Lietuvoje įsiveržnauja nuomonė, prisigaivins prie žmonių ir prasidės kitokia šalies išveizda.

Garleva atrodo po senovei, tik jau nameliai dručiai į žemes sulindę. Bažnytėlė stovi kaip stovėjus. Protestonų bažnyčia buvus karės laiku sugadinta, bet dabar jau pataisyta. Kiti nameliai stovi kaip stovėję, nėra jokio žingsnio pirmyn gyveniman. Ties karčiamomis stovi po keliatą padvadų, karčiamose girdėtis garsi kalba. Kur garsiai kalba, keliauninkui neverta sustot, nes kartais gali kam nors nepatikt ir erzelį sukelt. Todėl ir męs čia nestojome, keliavome toliaus. Veiveriuose reikėjo sustot, nes čia mane mažą krikštijo. Apie bažnyčią apvesta nauja tvora, tas man patiko, nes seniau kaip buvo prasta tvora, tai neišrodė gražiai. Apėjome apie bažnyčią, atradome viską kaip ir buvo senovėje. Bažnyčios durys buvo uždarytos, tik per durių plyšį pažiurėjus pamatėme, kad grindys labai sudėvėtos. Karės laiku kampas bokšto taip pat nušautas.

Nuo bažnyčios nuėjome į mokyklą. Čia viskas labai daug persimainę. Sodelis, kuris buvo jaunų medelių, dabar jau gerokai apsenęs. Pirma buvo viskas aplink geresniame padėjime, visoki prietaisai vaikams pažaist, visur geros tvoros, dabar viskas apleistą, rodosi koks prastas uktverys užėjo valdyt. Ar tai galimas daiktas, kad ir šita vietelė gali but taip ilgai neapžiurėta po karei? Čia suoina mokinių; tie jauni vaikai, kaszin ką galėtų padaryt vietos pagražinimui, kad butų kam juos prie to patvarkyt.

(Dar bus).

LIUOSOJI VALANDA.

Žvilgsnis gyveniman.

Dienos slenka ir išnyksta
Žiotyj smako praeities,
Gyvybės trumpin amžių,
Artina prie ateities.
Nejučioms dabartis tampa
Jau praeituoju laiku,
Viskas keičias' be paliovos,
Pažvelgi atgal... nyku...
Vien matomas keitimasis,
Pastovumas niekame;
Ir žmonėse ir gamtoje
Tokia eiga visame:
Vakar vieną męs gerbėme,
Šiadien gerbiam jau kitą,
Rytoj trečią męs gerbsime,
O poryt jau vėl kitą.
Ir nuolatos taip vingiuojam,
Pats nežinom, dėlei ko,
Prisigaunam siekimuose
Ir dejuojam dėlei to....
Praeitis tai musų mokslas,
Ateitis vien paslaptis,
Kuri vilioja mus jaunus,
Prigauna nuolat mintis.

J. Dabrila.

Rudenio metas.

Kur tik žmogus nepažvelgsi, visur matai jau įvykusį didelį skirtumą, kuris vasarą akies mirksniu skiria nuo rudenio, nes matai rudenio metą visur, vasaros butvietį užviešpataujant, naikinant vasaros sutvertą grožę.

Oras atvėsta, liekasi lyg koks surugęs, nesmagus, nemielas, bet jau šaltas, kurs žmogaus kuną šiurpuliais perbėga nukrėsdamas nemaloniu jausmu, visą jo strukturą ir tik tada pasijunti pirmutinį persergėjimą, kad reikia kuną puošt šiltesniais drabužiais, kad atsilaikius prieš gresiantį ateinančios žiemos pavojų—šalčio epidėmiją.

Kai pamislini, kaip tai didelis skirtumas tokiame trumpame laike įvyko! Juk neseniai męs slėpėmėsi nuo šiltos saulutės spindulių, slapstėmėsi pavėsių vietose, katrie galėjome, iš miestų nors ant keliato dienų išvažiavome atostogų, tai į pamarius pasimaudyt dideliame oceano pakraštyje, pasižiurėt į dideles vilnis, kurios be paliovos pilasi į sausžemio krantus, susiskaldydamos, bet užtai vėl putodamos, šniokšdamos puolasi atgal į jures, kad tik vėl tapt paminta kitos vilnies, kuri taip pat suskilo, pasileido, pranyko pasiekus sausžemio krantą. Ir tas viskas kiek tai mums davė smagumo, kiek tai mums suteikė svajonių... Kokios įvairios svajonės kila individualui besėdint užsimąsčiusiam, užžavėtam jurių pakraštyje! Tai vėl kiti išvažiavom į ukes, pas lietuvius ukininkus, kur męs gerokai atsilsėjome, laiką praleisdami įvairiais pasilinksminimais, kaip tai pasimaudydami ežeruose, taipgi juose gerai pažuvaudami, tai vėl po dideles girias, pušynus, vaikščiodami, netik gėrėjomėsi dideliais, gražiais gamtos reginiais, kur ne-kur radę gerą grybą, skynėmėsi ir dėjome viena prie kito, kol tapome užsiganėdinę savo truso nuopelnu, manydami, kad iki sočiai užteks gerai pavakarieniaut. Pavakariniavus gardžiai, kieme, ant kokios kalados atsisėdi, išsiimi iš kišeniaus savo pypkę, prikemši tabako, degtuką pabrauki, staiga kįla liepsnutė, užsidegi pypkę, užsitrauki gerai dumų, užsiganėdinęs pilnai, žiuri į erdves, gilias erdves ir dangaus skaisčias žvaigždes, riedančias į konstiliacijas, kaip tai: Ursu, Mazor, Minor, Draco, Cassiopeia, Cepheus, pakrapštai galvą, kad čia ištikrujų yra gero astronomo darbas, nes iš viso, kad ir jos ne visuomet yra matomos, yra daug konstiliacijų, butent keturias dešimtis viena, dar sykį pakrapštęs galvą, nuvaikęs vuodus, kurie net pypkės dumų nebijo, užsitrauki gerai dumų, iškreti pelenus iš pypkės, sumindžiodamas dar žėrinčias žarijėles ir eini į lietuviško tipo daržynę, tik kuri be šiaudinio stogo, pilna tik ką suvežto šieno, gult. Atsiguli, šienas kvepia, minkštumo, minkštumo neišpasakytas patogumas, tad ramiai pasileidi į sapnyno pasaulį laikinai vargus savo pamiršęs.

Tai praeitų dienų atmintis, geresnių dienų praleidimo, svajone. Šiadien kur tik akis pažvelgia, gamtos puošiniai, gyvybė, nyksta, suvyto, miršta; visa gamtos grožė yra sunaikinama, taip kaip kad to girtuoklio sunkiai uždirbti centai. Pasižiurėkime į kalnus, kalnelius, pievas, lankeles, visur matai žaliuojančios žolės permainą, persikeitimą į rudą, geltoną, kol ant galo nepavirs į puvėsį persikeis į žemę. Pasižiurėkime į girias, kurios vasaros metu taip šauniai žaliavo, dabar baigiasi nuo jų, medžių lapai paraudę, nugeltę nukritę, palikdami medžių vien tik nuogus stambelius, ateinančios žiemos šalčius kęst.

Net pačiam žmogui darosi neramu po laukus vaikštinėt, pagal girias, ant akmenų sėdėt ir žiurėt į sunykusią grožę. Sėdint pagal girią, girdi net žaliuojančios pušies dejavimą, kad jos kamienas liekasi pavargęs. Prisiklausęs liudnų meliodijų, namo perėjęs dėl pasilinksminimo, susiraminimo, atsidarai Radijo ir klausaisi kur iš toli šaunios operos, nors tuomi atsigauni gamtą, ją išnaudodamas moderniškais išradimais.

P. Aukštikalnis.

Trįs žmogaus karakteriai.

Man visai butų ne nuostabu, jeigu ne vienas, bet daugelis iš perskaitančių atsilieptų: "Męs tikrai vieną turime harakterį ir tas vienas parodo mums kokiais męs esame." Taip. Tačiaus platesniu žvilgsniu visą tą perbėgus, pasirodys visai kas kita, net primins keturiolikto šimtmečio filozofą ir liaudiškos gamtos studentą, kurio išsireiškimas rašte ir iki šiai dienai pasiliko žiupsniu medegos tiems, kurie studijuoja ir šiadien liaudišką gamtą, ir net jieško įvairių išsireiškimų šimtmečiais vėliaus, panašiai išsireiškimui minėto filozofo, kurs sakė, kad: "Daugumas vyrų turi tris harakterius—tą, kurį jis parodo, tą, kurį tikrai turi ir tą, kurį jis pats mano, kad turi".

Jeigu toks gvildenimas padilgina nors kiek tame atžvilgyje svarbumą, tai ar nereiktų mums patiems save momentališkai persikratinėt, sustiprinant savo harakterį, kurs taip lengvai į tris puses svirinėja; padaryt jį tvirtu, vienodu, o ne duot valią trikampiam svyravimui.

Jau iš mųs daugelyje yra įsiskiepiję, kad harakteris yra tas, kas męs tikrenybėje esame. Harakteris yra lėtai atneštas vaisius mokslo, lavinimo, temperementiškumo, perpratimo, sielvartų, linksmybių, aplinkybių ir draugiškumo.

Bet, jeigu męs pasauliui persistatysim harakterį, kurs visai yra mums svetimas, męs pasaulio akyse tapsime veidmainiais—kipokritais. Tas negali liktis užkavota. Kokiais męs esame, turės anksčiaus ar vėliaus pasirodyt. Tokiai permainai įvykus, pretencija žlugs, męs liekame slykščiausiuose veidmainystės skududuriuose. Už veidmainiškumą yra sunkus atsakymas, žmonijos akyse męs tikrą garbę savo nustojame, pražudome draugišką pagarbą ir liekamėsi lyg kad gurban išmestas be jokios vertės daiktas.

Tad visą tą turint omenyje, yra daug geriaus saviška harakterį, kad ir blogą, pasirodyt, negu bandyt tokiu but, kokiu visai nėsi. But mielaširdingu reikia mielaširdystės, o ne žiaurumo. Liaudiška gamta yra labai jautri, ji daug geriaus pakęs žmogų tikroj esamybėje, negu tą, kuris gyvena veidmainišką gyvenimą.

Ant galo manyt, kad męs esame tokiais ir tokiais, kokiais męs visai nėsame, yra saviškas apsivylimas. Daugelis iš musų manome, kad męs esame druti, o tikrenybėje silpni. Taipgi daugelis manome, kad męs esame teisingi, o ištikrujų ne. Reiškia, męs patys save apsigauname gyvendami iliuzijose. Iliuzija dar nė kaip negali vadintis tikrinybės kaimynė, nes iliuzija tankiu tankiausia pasilieka tuščiu burbulu, o tikrenybė kaip stovėjo taip ir stovi ant savo pamato. Yra tik vienas vaistas dėl saviško apsivalymo—atsargus, teisingas savęs persižiurėjimas. Atradimai blogų ydų turi privest prie gero harakterio, tada tai ir šie trįs—ta, kurią jis parodo, ta, kurią tikrai turi ir ta, kurią mano, kad turi—liktųsi vienas tikras, teisingas žmogaus harakteris.

P. Aukštikalnis.

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

DIRBANČIOS MOTINOS IR JŲ VAIKAI.

Kuomet ištekėję moters apsiima atlikt nenaminį darbą, ar jos jieško budų užsidirbt sau pinigų, ar yra pačios vyrų, kurie neužtektinai uždirba, kad užlaikyt savo šeimynas? Vaikų Biuras vedė tyrinėjimus, kurie surado 11,000 motinų—visos iš Baltimore miesto, kurios gimdė kudikius per vienus metus, ir tas ištyrinėjimas parodė, jog yra daugiausia dirbančių moterių tarp tų, kurių vyrai uždirbo mažiausia ir kurios turėjo daugiausia vaikų.

Šitas ištyrinėjimas parodė, kad yra pavojinga motinoms dirbt kitur apart savo namų. Penėjimo permaina pavojinga netik kudikių sveikatai, bet ir gyvasčių; atsiranda daugelis visokių pavojingų dalykų, kuomet motina išeina kitur dirbt. Gal kudikį turi palikt priežiuroj kito vaiko, arba priežiuroj visai neužinteresuotos ypatos. Jeigu motinos negali prižiurėt savo naminį darbą, tokiu budu kudikio aplinkybės nesveikos ir nešvarios; arba dar paprasčiau randasi, kuomet bando atlikt savo naminį darbą su kitu darbu. Jos tą ilgai negali panešt, ir turi aukaut savo sveikatą. Tuos visus dalykus Baltimorės ištyrinėjimas neparodė, bet kiti vaikų Biuro ištyrinėjimai, kitose vietose parodė.

Biuro atstovai aplankė Chicagoj motinas, kurios dirba skerdyklose, fabrikuose, krautuvėse, skalbyklose, ir namų tarnystoj; motinos, kurios dirbo burokų laukuose Michigan ir Coloradoj, ir dirbančias vatos laukuose, Taxoj. Atrastą, kad dirbančios motinos labai anksti atsikelia, pačios pagamina pusryčius visai šeimynai, pačios aprengia vaikus ir atlieka naminį darbą, ir užbaigę tą visą darbą keliavo pradėt dieną laukuose arba fabrikuose. Tie atstovai rado motinas gaminant pietus ir vakarienę, pasilsėjimo valandose. Rado jas vėlai nakčia kepant, prosinant, šiuruojant ir siuvant savo vaikams.

Viena jauna motina, kuri dirbo prie pakavimo, paliko savo trijų metų kudikį dieninėj auklėtuvėj ir įsakė savo šešių metų mergaitei eit į tą auklėtuvę vidurdienyj, kad gautų valgyt. Vaikų Biuro atstovas sakė, jog jos namai neišpasakytai švariai užlaikoma, bet turėjo dirbt iki vienuoliktos valandos vakare, kasnakt ir subatoj vakare ji skalbė iki penkių ryto. Nedėlioj ji kepė, išprosino drabužius, penedėlio naktyje utarninke, seredoj, ketverge ir pėtnyčioj ji apvalė savo kambarius, po vieną kas vakaras; subatoj popiet ji užbaigė valyt namus ir subatos vakare skalbė.

Motina šiuravo automobilius devynias valandas kasnakt ir eidama namo iš darbo, nusipirkdavo dienos maistą. Ji pagamino pusryčius šeimynai ir ėjo atsigult. Ant pietų turėjo atsikelt vaikams gamint valgį ir vakare, seredomis turėjo skalbt, ketverge prosyt ir kitomis dienomis turėjo atlikt visą kitą naminį darbą ir apsiųt savo šeimyną. Suprantama, kad naminis darbas buvo atliekamas, kuomet jai reikėjo miegot.

Kita motina dirbo skerdykloje nuo trijų po piet iki vienuoliktos vakare. Negalėjo prigult iki pirmai, ir anksti ryte vaikai nedavė jai miegot. Ji pagamino pusryčius ir atliko visą naminį darbą apart skalbimo ir šiuravimo. Jos vyrai uždirbo aštuoniolika doliarių per savaitę. Jis nedėliomis iššiuravo grindis ir kasnakt pagamino pietus sau ir vaikams.

Kita motina trijų vaikų, kuri atliko beveik visą naminį darbą, po devynių valandų sunkaus darbo kriaučių siuvykloj, gamino pietus vakare ir kitą dieną turėjo tik sušildyt prieš valgant. Skalbimą išsiuntė, bet pati turėjo prosyt. Apvalyt namus ji bandė pasilikt iš darbo subatomis, bet jai nepasisekė.

Beveik visos dirbančios motinos gamino visus valgius. Jos paliko vidudieninį valgį vaikams, kurį tie valgė šaltą ar tik truputį sušildytą. Bet buvo daugelis vaikų, kurie patys gaminosi vidurdieninį valgį, valgydami ką tik rado namuose arba nusipirko krautuvėje. Buvo patėmyta, kad du maži sumenkę vaikai, devynių ir vienuolikos metų senumo, valgė saldžius pyragaičius ir biskį dešros. Maža mergaitė aiškino, kad paprastai ji nusipirko pyragaičių ir labai retai kitokio valgio. Kaip sakėme pirmiaus, daugelis motinų siuntė savo vaikus į dienines auklėtuves, kitos negalėjo siųst ir negalėjo aprupin t senesnius vaikus, kurie gatvėse paprastai bovinosi kol motina sugrįžo.

Daugelis motinų pačios dirbo, kad vaikai neturėtų taip sunkiai dirbt. Bet jos vaikai galėjo persidirbt dirbdami namų darbą. Vienoje šeimynoje su penkiais vaikais, seniausia mergaitė buvo dešimts metų; klojo lovas, mazgojo įdus, vedė mažesnius vaikus į auklėtuvę ir paskui pati ėjo į mokyklą. Išėjus iš mokyklos vėl skubinosi namon užbaigt naminį darbą. Vieną dieną ant savaitės, bent katrą dieną, ji sako, turėjo skalbt. Subatomis šiuravo ir užbaigė naminį darbą ir jeigu neturėjo laiko subatoj, tai užbaigė nedėlioj. Vaikų Biuro atstovas sako, jog ta mergaitė lyg senutė, nežinojo kaip bovintis.

Dirbanti motina negali tinkamai prižiurėt savo vaikus. Ji pergreit pripranta pykt ir retai gali vaikams parodyt gerą širdį. Suvargę nuo darbo pareina namon ir piktumu ir nerviškumu valdo savo vaikus. Kartais vaikai neužsipelno to piktumo. Moteriškė nepaprastos sveikatos gali ilgai atlikt dvigubą darbą.

Vaikų Biuro atstovai sako, kad daugumas tų motinų buvo nesveikos. Daugumas sirgo jų džiova arba kita liga, kaipo pasekmėmis persidirbimo ir netinkamo valgio.

Ir tas pats su motinomis, kurios su savo vyrais dirbo ukėse, palikdamos savo kudikius ir namus. Jos turėjo ilgesnes valandas dirbt ant laukų negu tos, kurios dirbo krautuvėse ir fabrikuose. Viena ukininkė atstovui pasakė, kad "aš dirbu ant laukų nuo keturių ryto iki septynių vakaro. Parėjus namon turiu kept ir virt valgį iki dvyilktai arba pirmai ryto. Bet tas persunku ir kartais turėjome apsieit tik gerdami pieną."

S. S. LEVIATHAN

GREIČIAUSIS—DIDŽIAUSIS—PUIKIAUSIS

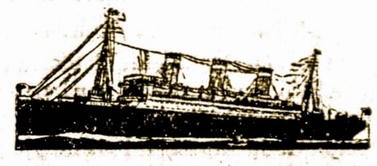

Keliauk Lietuvon ant Pasauly Didžiausio Laivo.

Kada keliauni Lietuvon arba kvieti gimines iš Senos Tėvynės, pasinaudok kelionės smagumais ant pasauly didžiausio, greičiausio ir puikiausio plaukiančio laivo.

Pasiulo jums smagius kambarėlius, didelis pasivaikščiojimui dėnis, socialius kambarius, užtektinai įvairių ir geriausių valgių, mandagų patarnavimą nuo tarnų, kuriems rupi, kad butumet patenkinti.

Keliaujant ant šio S. V. valdžios laivo per Cherbourg'ą į Southampton'ą, kur agentai musų prižiurės ir apsaugos jusų kelionę į vietą.

Laivai George Washington, "America" ir kiti S. V. Linijų, tiesiai į Bremen'ą. Del trečios kliasos kainų ir kitų informacijų rašykite:

United States Lines,

75 State St. Agentai visuose didesniuose miestuose. Boston, Mass.

Canadian Ofisas: 79 Queen Str. W., Torontą.

Managing operators for

United States Shipping Board.

AR KELIAUSI Į LIETUVĄ ŠĮ RUDENĮ?

Jeigu žadi keliaut į Lietuvą, pirk laivakortę musų agenturoje. Mes pagelbėsime visuose jusų reikaluose kuonogeriausiai. Išleisime ant geriausio laivo, kelionė jums bus kaip maloni vakacija, nes mes jums prižiurėsime ir visas rodas suteiksime kuogeriausia.

JEI SIUSITE KAM LAIVAKORTĘ, SIUSKIT PER MUSŲ AGENTURĄ

Niekas geriau nepasirupins jusų pasažierais, atkeliaujančiais iš Lietuvos, kaip mes. Musų atstovas Kaune kaip geriau darbuojasi, kad pasažierams patarnaut, gavime pasportų ir vizų. Dabar tik su geru prižiurėjimu iš Lietuvos galima atvažiuot. Todel nepamirškite siųsdami laivakortes kreiptis pas mus.

PINIGŲ SIUNTIMAS

Jumis visada geriausiais apsimokės, jeigu siųsite per musų agenturą, mes siunčiame saugiai ir pinigų kursas beeidamas kelionėje nenupuls, nes siunčiame doleriais.

DAROM VISOKIUS DOKUMENTUS

Jeigu nori pavest savo žemę Lietuvoje arba savo dalį kam kitam, kad prižiurėtų arba išnuomuotų, kreipkis pas mus, mes padarysime reikalingus dokumentus. Jeigu turi žemės Lietuvoje, ir nežadi grįšt, nelaikyk be jokios priežiuros, parduok! Mes surasime jumis pirkiką, nes Lietuvoje yra daug žmonių žemės reikalaujančių. Kreipkitės pas mus.

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury St., Worcester, Mass.

NAUJAUSIS IR NAVATNIAUSIS KNYGŲ KATALOGAS JAU GATAVAS !

VISIEMS PRISIUNČIAME DYKAI.

Reikalaukite tuoj, nes padarėm ligi šiol negirdėtą knygų ir mokslo išpardavimą, ir parduodam visokias knygas už

½——PUSĘ KAINOS——½

Lyties Mokslas knyga, kuri užveria savyje didžiausius žmogaus sveikatos ir ligų sekretus, pirmiau kainavo $7, dabar——$3.50. Didžiausias Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai-lietuviškos kalbų pirmiau kainavo $11, dabar —— $5.50.

Del kitų knygų reikalaukite katalogo.

MARGERIO KNYGYNAS,

2023 SAINT PAUL AVE., CHICAGO, ILL.

P.S. Agentai: Knygų sezonas jau čia. Mes duodame baisiai didelį nuošimtį. (37—39)

NAUDINGI PATARIMAI APIE SVEIKATĄ.

(Tąsa)

Naminės musės nelabai toli keliauja. Retai keliauja daugiau kai pusę mylios nuo veisimosi vietos ir beveik visuomet pasilieka apie du arba tris šimtus mastų nuo paėjimo vietos. Jeigu musė atsiranda kur nors, yra aišku, jog išsiplėtojo pačioj apielinkėj.

Laike ispaniškos-amerikoniškos karės, Amerikos žmonių atyda dramatiškai buvo kreipiama į muses, kaipo nešiotojas karštligės. Šimtai kareivių mirė nuo tos ligos. Aplinkybės, kurios viešpatavo per ispaniškos-amerikoniškos karės laiką, net ir šiadien egzistuoja tukstančiuose Amerikos apielinkių.

Musės, kurios prieina prie pašalinių triobų ir prie stalų, gali apibjaurint bile kokį maistą. Pienas beveik greičiausia užkrečiama, ir daugelis karštligės epidemijų ir mirčių paėjo nuo pieninyčių, kurios neturėjo tinkamų parankumų išnaikint atmatas.

Maistas, perkamas musių pilnose krautuvėse, jeigu valgoma nevirtas, tiesiog ves prie ligos. Valgis irgi gali but apibjaurintas po virimui. Kaipo pavieniai, nepaisant kokius atsargumus imsime, visuomet galime but karšlige užkrėsti. Kad nors patys ir atsargiai bandome išnaikint muses, bet dėl kitų neatydumo kartais gyvastis pavojuje. Ir todėl musių išnaikinimas yra dalykas, su kuriuom visa apielinkė turi tartis. Musės išplatina ir kitą ligą—diarrhea, arba viduriavimą. Viduriavimas yra vaikų liga, bet ir augusiems limpanti. 1920 m. Suv. Valstijose 38,514 kudikių nesulaukę dviejų metų mirė nuo viduriavimo.

Geriausias budas išnaikint muses yra pradėt ir tęst tikrą kovą tam tikslui. Tik suvienytomis pastangomis visų gyventojų su pagelba sveikatos departamento ir miestinių organizacijų musės bus išnaikintos. Tas reiškia, kad ypatiškos pastangos turi but apvaldytos ar panardytos, ne tik patartina visiems kovot išvien, nes tik tada jos bus išnaikintos.

Kaip ilgai musių veisimosi plotai rasis, nebus galima jas išnaikint, todėl pirmų pirmiausia reikia tas vietas išnaikint. Tas reiškia, jog kiekviena apielinkė turi švariai užlaikomą, pranaikint sukrovimus išmatų ir mėšlų, ir reikia prižiurėt, kad išmatoms butų tinkama vieta. Kuomet męs suprasime, kad nuo mažiausių purvų musės atsiranda, tik tada bandysime tuos purvus išnaikint.

Visos naminės išmatos turi but laikomos uždengtuose įduose, kurie netik neprileis muses, bet ir neprileis kitus brudus. Susirinkimai išmatų daržuose yra priežasčia musių veisimosi.

Sietais aptaisyk namų langus ir duris. Tie sietai, jeigu tinkamai aptaisyti, neįleis į namus 95% musių. Jeigu negalima visus kambarius sietais apdaryt, tai nors valgomąjį kambarį ir virtuvę. Atsargiai reikia prižiurėt ligonių kambarius, ypatingai, jei liga užgrečiama. Šydrais apdangstyk valgomus daiktus namie ir krautuvėse.

"Formalin" yra pavojingiausias nuodas musėms. Į torielkaitę įdėk pusę vandens ir pusę 'formalin', ir visus kitus skystimus iš kambario išnešk. Kuomet musės neras kitokio skystimo, turės gert formaliną ir nuo to tuoj stips. Saugokis nuo įvairių nuodų musėms, ypatingai nuo tų, kurie susideda iš aršeniko.

Limpanti musių popiera sumažina musių skaitlių, kad nors ženklas prasto namų vedimo. Žmonės turėtų suprast svarbą išnaikinimo musių pavasario pradžioje ir nelaukt vasaros.

Dėlko musės pavojingos. Baidyk muses nuo ligonių, ypatingai nuo tų, kurie serga limpančiomis ligomis. Naikink visas muses, kurios pakliuva ligonių kambarin, nes jų kojos yra aplipusios ligų perais.

Saugok, kad jokis gendantis, puvantis dalykas nesirastų apie namus. Šydrais apdangstyk valgomus daiktus namie arba krautuvėje, kad neprileist musėms siurbt. Mėšlus ir visokias atmatas laikyk po uždangalu ir kalkėmis ištepliok įdą, kuriame jie laikoma. Valyk srutynus.

Sietais aptaisyk duris ir langus, ypač valgymo kambaryje ir virtuvėje, ir nuodink visas muses.

Tvartuose laikyk sietus ir tankiai išbarstyk kalėmis vietą, kur mėšlas laikomas.

Jeigu kur apielinkėje laikoma gendanti daiktai arba netvarkoje dalykai, kur musėms prieinama, tuoj pranešką Sveikatos Skyriui.

Musės dvejopu budu išnešioja ligas. Paprastu budu, beknibinėjant po nešvarias vietas, po puvėsius, prie ligonių ir t.t. Musės ligų perais susitepa ir paskiau beknibinėjant po valgius, gėrimus ir t.t. tuos perus nešioja ir drapsto. Šis yra paprasčiausias budas musių kaipo išnešiojimas ligų.

Paskui vėl, musės susitepa ligų perais ir įskiepyja šiuos žmogui ir šiaip tampa išnešiotojos ligų.

Ligos daugiausia musių nešiojamos yra: Karštligė, pilvinė, viduriavimas, žarninė, holera, miegamoji, kraujaligė.

Karštligė daugiausia nešiojama. Viduriavimas ir žarninė paprastai vaikų ligos, bet pagal paduota surašą, pasirodo, kad ir augusiems limpanti. Kasmet vientik Suv. Valstijose apie 70,000 kudikių išmiršta pirm dviejų metų šiomis ligomis.

Daugelis ir kitų ligų, išskiriant nurodytas, yra platinamos musių.

NUODAI.

Yra labai svarbus dalykas, kurį plačiai ir nuodugniai čia negalime išdėstyt, bet nors šiuos nurodymus vartojant ar atsimenant nekartą bus priežastim gyvasties išgelbėjimo.

Daugelis žmonių yra tos nuomonės, kad vėmimas yra geriausias budas pagelboje užsinuodymo atsitikime. Tai yra klaidinga nuomonė, nes daugelyje atsitikimų vėmimas yra labai pavojinga. Nusinuodymo reikale viskas priklauso nuo to, koki nuodai buvo sunaudota, nes įvairųs nuodai reikalauja įvairių vaistų.

Jeigu burna ir lupos nudegę ar išgedę, tai ženklas, kad labai stiprus rugšties nuodai (žibantį tepylai ar kitokios rugštys) ar alkalinis nuodas (šarmdruske, potašius, amonija) naudotas, ir kaip tik tokiuose atsitikimuose vėmimo vaistas neturi but naudojamas. Atsitikimuose, kad žmogus užsinuodina rugšties nuodais, alkalinis priešnuodis (kalkės, amonijos spiritas, šaukštukas į stiklą vandens), dvianglerugštė druska turi but naudojama. Atsitikimuose alkalinio užsinuodymo, rugšties priešnuodis (citrina, uksusas) pusiąu su vandeniu arba apelsinų rugštis turi but naudojama).

Pirmiaus priešnuodžių turi išplaut burną, paskiau po truputį iš palengvo gert. Už kokio pusvalandžio ligonis turi gert aliejaus, arba smetonos su miltais išplaktos, arba baltymą kiaušinio, išplakta piene.

Nelaimėse, kur ligonis užtroško rugšties ar alkaliniuose dumuose, tas pats budas atgaivinimo naudojama, tik vietoj plaut burną, reikia užpilt priešnuodžio ant mazgotės ir duot ligoniui kvėpint.

Matant, kad burna ir lupos neišgedę, ar nenudegę, ir nežinant koki nuodai buvo naudota, tai atsargiausia duot vaistą, kuris priverstų ligonį vemt, kaip tai garstyčių šiltame vandenyje, po tam aliejaus ar piene su miltais maišyto, arba baltymą kiaušinio išplaktą piene.

Fosforo nuodam reikia duot stiprios arbatos gert. Narkotiškuose užsinuodinimuose reikia naudot stiprią kavą.

Atsitikime karbolinės rugšties užsinuodyme, reikia naudot alkoholiaus arba alkoholinio gėrimo pirmiau išplovus burną, tada lėtai gert, po tam ricinos (castor oil) arba karčiosios druskos. Žalių miltų (paris green), užsinuodyme reikia muiluotu vandeniu išplaut burną, ir gert ricinos ir amonijos spirito (šaukštuką vandens stikle).

Visuose atsitikimuose užsinuodyme reikia kuogreičiausia kreiptis daktaro pagelbos, bet kol daktaras galima prisišaukt, šie nurodymai turi but užtektini.

PROTIŠKA HYGIENA IR KUDIKYSTĖ.

Dr. Frankwood Williams, Protiškos Hygienos Tautiško Komiteto direktorius, pagamino sekantį straipsnį. Jis bando parodyt kaip svarbu gelbėt kudikiui įgyt sveikus, protiškus patarimus:

(Bus daugiau)

Naujos knygos.

Kunigo išpažintis. Amer. Liet. Darbininkų literat.draugijos leidinys No. 10. Parašė P. Vilunas. Puslapių 54, kaina 20 centų.

Nepriklausomos Lietuvos Kalėjimuose arba baltojo teroro aukos. Parašė Z. Angarietis. Spauda "Laisvė", Brooklyn, N. Y. Puslapių 64, kaina 20 centų.

Istorinis materializmas. Am. Liet. Darb. Lit. Draugijos leidinys No. 13. Rusiškai parašė Herman Goerter, versta lietuvių kalbon. Puslapių 190, dailiai apdaryta, kaina nepažymėta.

Socialdemokratijos žlugimas ir revoliucijinės kovos Vokietijoj. Am. Liet. Darb. Liter. Draugijos knygynėlio leidinys No. 9. Raštų rinkinys. Dailiai apdaryta, puslapių 288, kaina $1.25.

Handbook of Social Resources of the United States, The American Red Cross, Washington, D. C. Atsiuntė Lietuvos atstovybė Washingtone.

Kurių bus viršus? Parašė Uosis. "Darbininko" spauda, puslapių 32, kaina 15 centų (tai buvo išleista brošiurėlė prieš Lietuvos seiman rinkimus).

o

KIBIRKŠTELĖS.

Kaszin katras katram greičiau kaklą nukrims; "Telegramas" "Naujienoms", ar atbulai. Kad gėdą pažintų abudu, tai bent liautųsi Lietuvos piemenukų rolę lošę, o kol to nebus, tai ir "sandariečiai" dienraščio neturės.—K. Juras.

o

Iš priežasties Gegužio ne įsteigimo Lietuvoj popieros fabriko, ir vėl tarpe Broadwajaus ir Ystryčio nesutikimai atsinaujina. Turbut popieros kam nors truksta. Parvažiuos jums Bagočius, tai pamokins kaip gyvent ant svieto.—P. Kiukt.

o

Komunistai kovoja prieš SLA. valdybą už bimbalo išmetimą iš organizacijos, bet valdyba to visai negirdi, ir nežinia kaip čia bus. Gal visą dalyką parsieis pavest išrišt "tautų lygai", arba "ambasadorių konferencijai"...—Tamošius.

o

Na, kas dabar ves ekskursiją į Lietuvą? Grigaitis jau sugrįžo, Bagočius gal kada sugrįš, vertėtų dabar Bumšai keliaut su pelgrimais, kuriems nėra Chicagoj vietos. Iš to butų dvi naudos; ir Dievui garbė, ir kišeniui "skarbas".—A.Z.

o

Tilvikų Balsas susitalpino visą Worcesterį, arba, kaip tai sakant, katalikystę. Ir Jakaitis, ir Jakštys, ir dvi bažnyčios, ir altoriai, ir, ir.... Tikras karabelnykas. Reikėjo po galų nors porą škaplierių dar pasikabint.— P. Kiukt.

o

A, tai tėvynelkos Storas Stasys gavo progą prisikabint prie "Amerikos Lietuvio", kam tas bimbuką užtarė. Gerai, žinosime nors, kad dar jis neužsidaužė į sienas bekritikuodamas Lietuvos valdžią. Nu, ką daryt, gyvenymo dumbluose visaip pasitaiko.—A. Z.

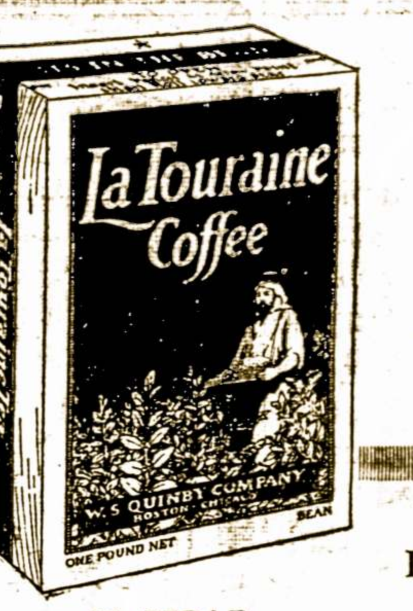

Jųs privalote gaut Geriausią Kavą.

45c PER LB.

Rasit ant groserninko lentynų—prašykit!

STRAIPSNIS 39

ĮVADA

Mes rekomenduojam sekančius "ne daryk," manydami, kad vidutinė motina nėra tiek gerai informuojama apie savo ir savo kudikio gerovę, kiek turėtų but. Dideli žingsniai padaryta tų žinių praplatinimui per valdžios įstaigas ir kitur, bet Borden's Kompanija, suprasdama, kad tukstančiai kudikių penimi su Eagle Brand Pienu, paduoda šituos nedaryk, užpildymui spragos.

Mes tyčiomis apleidžiame patarimus apie gydymą, žinodami, kad tokius patarimus geriausia gali suteikt gydytojas, kada reikia.

Nepenėk kudikio per dažnai arba perdaug.

Neguldyk kudikio vakare nepapenėjus.

Neguldyk kudikio vakare, jei nebus gerai vidurių liuosavęs per dieną.

Neduok kudikiui čiulpt tuščią bonkutę ar kitką nusiraminimui.

Neduok kudikiui vaistų ar gyduolių be daktaro patarimo.

Neduok kudikiui arbatos, kavos ar alkoholinių gėrimų.

Neduok kudikiui šokolado, saldainių ir t. p.

Neduok kudikiui kieto maisto pirm metų ir tada tik po truputį ir lengvai suvirškomose formose.

Neskupėk su vandeniu atsigėrimui; vanduo pagelbsti vidurių judėjimui.

Nepusk ant kudikio valgio del ataušimo.

Nepadaryk maisto daugiau, negu reikalinga vienam sykiui. Geriausios pasekmės gaunamos kada pieno mišiniui tikką šviežiai pagamint.

Nevartok jokių kitokių gumų prie bonkutės išskyrus čiulpiką.

Nepalik kudikio vieno su bonkute.

Nepasitikėk kam kitam išvalyt indus ir bonkutes; prižiurėk šitus svarbius dalykus pati.

Nepamiršk sykį į savaitę kudikį pasvert.

Neleisk kudikiui čiulpt bonkutę ilgiau kai dvidešimts minutų.

Neleisk kudikiui užmigt su čiulpiku burnutėje. Nežaisk su kudikiu po valgiui. Lai jis ilsisi ramiai nejudomas.

Neleisk vaikams žaist su maistu, nebandyk jų domę nukreipt ar žaist su jais valgant.

Neduok vaikams valgyt tarp valgių.

Nepavelyk vaikams greitai maistą ryt. Lai ima užtektinai laiko sukramtymui.

Neapleisk vaiko dantų. Tai svarbi priedermė, kurios nereikia užmest.

Neragink vaikų valgyt. Jei jie kasdien atsisako valgyt prie stalo, pasirodavyk su gydytoju.

Per kelias gentkartes amerikietės motinos auklėjo savo kudikius su Borden's Eagle Pienu. Tą darė delto, kad Eagle Pieną joms rekomendavo draugai ir delto, kad jis užganėdino. Bet ant nelaimės daugelis lietuvių motinų nežino kodel šitos puikios pasekmės gautos. Eagle Pienas yra puikiausias ir gryniausias iš šviežaus, riebaus pieno, ir atydžiausiai gryninto cukraus, tinkamai sumaišytų.

Kad lietuvė motina žinotų kaip vartot Borden's Eagle Pieną, Borden Kompanija yra išleidusi lietuvių kalboje pilnus pamokinimus kaip paruošt Eagle Pieną kudikiams įvairių amžių. Jei nori tų pamokinimų, tai išpildyk kuponą, kurį matai paskelbimuose šiame laikraštyje ir pasiųsk jį kompanijai ir ji jums su noru pasiųs visai dykai kartu su gražia kudikių knyga.

Skaityk šiuos straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ.

Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas

M. PALTANAVIČIA

15 Millbury St. Worcester, Mass.

Worcesterio

PENKIŲ CENTŲ BANKĄ,

316 Main Street

Turtas — $22,500,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:

Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.

Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet.

Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

KĄTIK IŠ LIETUVOS

NAUJA KNYGA

Lietuvos Įstatymai.

SISTEMATIZUOTAS ĮSTATYMŲ, INSTRUKCIJŲ IR ĮSAKYMŲ RINKINYS.

Surinko teismininkas A. MERKYS. Redegavo Viriausio Tribunolo Pirmininkas A. KRIŠČIUNAS, išleido A. MERKYS ir V. PETRULIS.

Knyga turi 1031 puslapį. Talpina savyje įvairias Lietuvos teises, kuriomis naujai atgimusi Lietuvos republika naudojasi.

Kad pažint gerai Lietuvą, reikia perskaityt Lietuvos teises. Kad atsilaikyt prieš bangas įvairių agitacijų priešais Lietuvą, kurios skleidžiamos Amerikoje, geriausia galima susipažint su Lietuvos teisėmis. LIETUVOS ĮSTATYMUS dabar galite gaut nusipirkt "Amerikos Lietuvio" knygyne. Kaina 3 doleriai.

"AMERIKOS LIETUVIS,"

15 Millbury st., Worcester, Mass.

DR. TESSMER,

Dentistas.

306 Main St., Worcesteryje.

virš Iver Johnson krautuvės

OFISO VALANDOS:

nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 11 iki 12 valandai.

Tel. Park 3310

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GAUNAMA ĮVAIRIŲ KNYGŲ.

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies liga arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėlė gyduolė, kuri palengvina nerviškumą vidurių nesmagumus, ir nuramina vėmimą laike nėštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoj.

Pepsinic Seltzer Co.,

SEVEROS GYDUOLĖS UZLAIKO ŠEIMYNOS SVEIKATA.

Aštrus Skausmų ir reumatiško uždegimo galima pasekmingai išgydyti su

SEVERA'S GOTHARDOL

ištikimas linimentas

Geras vaistas dėl susimušimo, išsukimo, tinimo, raumenų sťyvumo, skausmus strėnose ir šonuose.

KAINA 30 IR 60 CENTAI.

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSOHN

Advokatas.

ir registruotas notaras Lietuvos atstovybei. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerike, taip Europoj

390 Main st. Room 931-932

Worcester, Mass.

KILA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kilos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisiųsime, ką sakome, atsiųsime jumis išmėginimui visai DYKAI.

Plapao Laboratories,

3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

NAUJAS LIETUVIS

GRABORIUS

Juozas J. Dirsa

Geriausiai patarnaujų už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą ar giminę, kreipkitės prie manęs.

Nuo rugpiučio 1, J. DIRSA perkrausto ofisą į naują vietą, po numeriu:—

13 ELLSWORTH STR.

Tel. Cedar 4953.

Gydytojai sakė, kad jai nėra jokios pagelbos.

Gerai žinomas vaistas tuojau atitaisė josios sveikatą.

Ponas S. H. Halle iš Hartley, Iowa, sako: "Turiu pasakyt, kad Nuga-Tone, kurį aš apturėjau, padarė mano pačiai daugiau gero negu $500,000, kuriuos aš išleidau ant gydytojų. Vienas gerai žinomas gydytojas pasakė, kad jau nėra pagelbos. Ji neturėjo jokio skausmo po to kaip suvartojo Nuga-Tone'ą." Tukstančiai sergančių žmonių atranda pagelbą ir laimę šitame didžiajame Nervų, Kraujo ir Sveikatos Davėjuje. Nuga-Tone maitina, stimuliuoja, sutaiso ir atgaivina visus silpnus ir sunykusius organus. Jis yra neįkainuojamas po kiekvienos smarkios ligos, tokios kaip karštinės, posargos, gripas ir kitos. Pamėgink jį pats ir įsitikink. Vienam pilnam mėn. gydytis tik $1.00. Nuga-Tone'ą pardavinėja visi geresnieji aptiekininkai pozitingai garantuodami, kad suteiks pilną patenkinimą arba pinigais bus sugrąžinti (garantiją rasi prie kiekvienos bonkelės), arba pasiųs tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 1038 So. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems $1.00.

VIETOS ŽINIOS.

Vagiliaus nepasekmės. Jaunas vagilius, apie penkiolikos metų, lietuvis, kurio vardas ne išduodama, atsilankęs P. A. Dėdyno krautuvėn pareikalavo cigaretų. Nėsant jų krautuvėje, patarnautojas nuėjo jų atnešt iš rusies, kuomet pasinaudodamas proga, prišokęs prie ne užrakytos geležinės kasos ir iš ten išsiėmęs $146 ir gavęs cigaretų sau išėjo. Vakare apsižiurėjus, kad pinigų nėra, kilo krautuvėje didelis klausimas kas pinigus galėjo pavogt. Tuomkart atėjo vagiliaus šeimynos įnamis, kuris buvo nužvelgęs vaikėzą turint pinigų, čia jį išdavė. Vagiliaus motina spyrė jį atiduot pavogtus pinigus, bet tas gynėsi kaip galėjo, net kol motina bejieškodama surado paslėptus. Buvo jau dalis išleista, ir dabar laukiama kol bus sugražinta likusieji, o jei nesugražins, bus paduotas į pataisos namus, nes jis tokią vagystą jau daug kartų yra papildęs.

Neužmirškite. Ateinančioj subatoj, Rugsėjo 29 dienoj, vakare einant gult ne užmirškite savo laikrodžius viena valanda atsukt atgal, kad atsikėlę ryte rastumete tikrąjį laiką, nes nedėlios ryto 2 valandą visi miesto laikrodžiai bus atsukti viena valanda atgal. Tikrasis laikas tęsis iki galui Balandžio mėnesio, ir paskui vėl bus valanda pavaryti pirmyn. Rudeniop kitą metą, kartu su valstijos prohibicija ir tas nelaimingas laikrodžių sukinimas bus leistas piliečiams nubalsuot, ar sukyt juos ir toliau, ar palikt ramybėje.

Pirmu kartu girdime. "Telegrame" skaitome apie susiorganizavimą naujos dailos draugijos Worcesterio lietuvių kolionijoj, kur pasakyta, kad J. Kamendulis yra autorium daugelio vaidinimo veikalų ir kompozitorium, taipgi knygium dainininkų draugijos (J. Kamendulis, autor of meny plays in the lithuanian language and composer, is librarian of the singing society).

Mes pažįstame Kamendulį kaipo darbštų ir energišką vaikiną, daug darbo padėjusį prie Aušrelės, bet, kad jis yra veikalų autorius ir kompozitorius, tai pirmu kartu girdime. Čia benebus "Telegramo" reporterio p. Smito perdėjimas.

Neramųs žmonės. Marė Roberts skundžiasi teisman ant savo buvusio vyro, su kuriuom yra persiskyrusi, kad tas jai važiuojant su kitu vyru automobiliuje, jos buvęs vyras prišokęs su revolveriu mėgino ją nušaut, kada ji važiavo pro Endicott gatvę, Millbury keliu. Kaltinimasis jau teisme pirmiau buvo nubaustas, tad dabar jis paliekama po užstatu $100, kad per 6 mėnesius susitaikytu su buvusia pačia.

A.O.H. protesto rezoliucija. Šio mėnesio 27 dienoj čia rengiama susirinkima nelegališkos organizacijos Klux Klan narių. Tam tikslui miestas pasamdė Mechanics salę ir nežada jiems kliudyt. Užtai organizacija A.O.H. (Ancient Order of Hiberians) savo susirinkime išnešė protesto rezoliuciją, kurioj reikalauja majoro neleist klanams čia turėt susirinkimą, pasamdytą salę jiems atsakyt, nes miestas salę turi netam, kad joje turėtų susirinkimus pabaldos, kurie trukdo ramių žmonių gyvenimą.

Pabrangs angliai. Pennsylvanijos gubernatoriaus besistengimas neleist kasyklų savininkams pabrangint antracito anglius, nedavė pasekmių, nes prezidentas Coolidge turbut jam nepritarė, ir tokiu budu kasyklose angliai pabrango $1 ant tono. Užtai dabar ir miestuose angliai bus brangesni. Vietiniai angliais pirkliaujanti agentai dar negavo žinios kiek bus brangesni, bet tarpe savęs spėja, kad reiks daugiau mokėt 60—75 centus ant tono.

Sumušė policistą. Policistas Burgoyne sulaikė Shrewsbury gatvėje tulą Baxter, važiuojantį automobilium, kurio automobiliaus laidas buvo panaikintas. Paklausus kada jis atgavo savo laidą, jis nieko nelaukdamas ir vieton atsakymo, iššokęs iš automobiliaus kirto policistui per žendą ir ėmė jį mušt. Policistas visgi išsitraukęs revolverį ir pančius, jį surakino ir nusigabeno nuovadon, kur pasirodė, kad Boxter važiavo vogtu automobilium. Teismas eis į Grand Jury rankas.

Ekspliozija Clark universitete. Clark universitete, prie Main ir Maywood gatvių, labaratorijoj ištiko ekspliozija ant ketvirtų lubų, fizikos skyriaus laboratorijoj, kur sunaikinta už $2000 fizikos įrankių. Ekspliozijos priežastis ne išduodama, tik spėjama, kad alkohiliui užsidegus turėjo kas nors kitas, eksplioduojantis but arti.

Nauja draugija. Iš "Telegram" sužinome, kad yra susiorganizavusi nauja draugija po užvardžiu "Džiaugsmo kliubas" (Glee club), kuris turi jau 48 dainininkus ir prie Aušrelės pernai susitvėrusią orkestrą, ir pasitikima, kad su šia draugija susijungs Aušrelės dainininkės. Ši draugija yra vadovaujama pono Dirvelio, ir padėkavonės dienoj turės koncertą A. O. H. salėje.

Aušrelės susirinkimas įvyks 27 dieną Rugsėjo, 7:45 V. M., 12½ Millbury st. Visi nariai malonėkite ateit, nes yra daug svarbiu reikalų.

J. Peleckas, sekr.

W.L.D.Tarybos atstovų ir prigulinčių prie Tarybos draugijų valdybų susirinkimas 12½ Millbury st. t. y., Aušrelės kambaryje, 28 d. Rugsėjo, 7:30. **Valdyba.**

Ima atgal prie darbo. Telefonų kompanija nors buvo davus žodį, kad nepriims praėjusioj vasaroj straikavusių operatorių, vienok pasibaigus studenčių vakacijoms ir joms praėjus grįšt į mokyklas, pradėta imt prie darbo buvusias straikieres. Ikišiol priimta jų 150. Dar yra 300, kurios ikišiol aplikacijas nepridavė.

1280 nelaimių. Policijos viršininkas Hill surinko statistiką nelaimingų atsitikimų Worcesteryje, iš ko pasirodo, kad nuo Naujų Metų iki 15 dienai Rugsėjo, gatvėse buvo 1280 nelaimingų atsitikimų, iš kurio 11 baigėsi mirčia. Dabar viršininkas kaso pakaušį, galvodamas, kaip čia reiktų dalykus pagerint, kad tokius atsitikimus sumažinus.

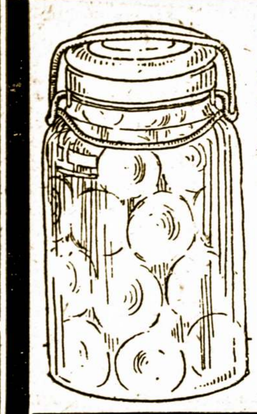

Turimė daug bonkų vaisiams — visokių didžių. Taipgi akmeninių puodų, ir stiklų dželėms. Musų kainos yra žemiausios visame mieste.

Sadick Hardware & Paint Co.
66 Millbury Street,
Worcester, Mass.

KRUTAMIEJI ARBA KINO PAVEIKSLAI JAU SUGAMINTI!!

Su šiuomi pranešame Amerikos Lietuvio skaitytojams, kad paveikslai, kuriuos šią vasarą nuėmiau Lietuvoje nuo įdomiausių Lietuvos vietų, jau yra sugaminti ir galima jumis parodyt. Mes kviečam draugystes arba pavienius, parengt vakarus, per kuriuos mes jums galėsime parodyt šituos labai žingeidžius Lietuvos kampelių paveikslus. Paveikslų labai daug ir įvairaus turinio. Niekas jųs taip neužganėdys, kaip pamatymas šių paveikslų. Lietuva gyvuoja ir vis stipriau stojasi ant savo kojų. Musų akįs ir širdis lai buva vis su Lietuvos reikalais. Pasirupinkite pamatyt šiuos paveikslus, parengdami tam tikrus vakarus.

AMERIKOS LIETUVIO ADMINISTRACIJA,
15 Millbury St., Worcester Mass.

Suite 71. Tel. Park 7636.
Dr. Ruth F. Bernot,
Lietuvė Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcesteryj.

PARSIDUODA.
PARSIDUODA geras namas su visais įtaisymais, pagal šios mados. Parsiduoda tuojaus ir ant lengvu išlygų. Atsišaukite tuojaus.
AMERIKOS LIETUVIO ADM.
15 Millbury St., Worcester, Mass.

CAPITOL PHOTO STUDIO

Dailus, gerai padarytas paveikslas, tai tinkamiausia dovana jusų draugams ir gentims.
Mano ilgų metų patyrimas ir prieinamos kainos padaro šią įstaigą tinkamiausia vieta nusiimt paveikslus. Taipgi norime atkreipt atyda Chorų, Kuopų ir Draugijų, kad mes turime didelę vietą, tinkamą nuėmimui paveikslų didelėmis grupėmis žmonių.
S. BAJERČIUS,
Savininkas.
24 MILLBURY STREET,
Tel. Park 2093 R.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE
DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE,
KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80
pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15
SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.
POMIRTINIAI SKYRIAI—$150, 300, 600, IR 1000.
PAŠALPINIAI SKYRIAI—$6.00, 9.00 IR 12.00
Į SAVAITĘ.
Del platesnių informacijų kreipkitės šitu adresu:
Lithuanian Alliance of America,
307 WEST 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

Net ir kudikiai pastebi!
Ir yra taip legva visiškai iš galvos pašalinti pleiskanas. Tik kelis kartus panaudojus

Ruffles

tą pleiskanų mirtinąjį priešą — ir jusų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir *Ruffles* pagelbės jums visuomet ją tokia užlaikyti. Svari galvos oda užlaiko plaukus puikiais—pleiskanos tuojaus sunaikina juos.

Nusipirkite bonką *Ruffles* savo aptiekoje šiandio už 65c., arba prisiųskite 75c. pašto ženkleliais tiesiai į labaratoriją.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

LAIKAS PRISIRUOŠT ŽIEMAI!!
Parėjo naujų sampelų audeklo dėl žieminių overkočių ir siutų. Ateikite pasirinkt jų SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakare.
Vincas Intas & Son
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Nuvyk skausmą šalin! Raišas petys, meš lungiškas traukymas muskulų, išnarytas sąnarys—visuomet yra draugais didelio Skausmo. Tačiau patrynus truputį
PAIN-EXPELLERIU
ant skaudamos vietos skausmas bus greitai pašalintas. Pain-Expelleris ir skausmas yra mirtini priešai. Nusipirkite jo bonką šiandien pas savo aptiekorių—kaina tik 35 ir 70c. Persitikrinkite, kad butų ant pakelio musų Inkaro vaisbaženklis. Neimkit pamėgzdžiojimų.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 South 4th St.
Brooklyn, N. Y.

Parsiduoda puiki valgomų daiktų krautuvė.
PARSIDUODA krautuvė, labai geroje vietoje, musų žmonių apgyventoje. Priežastis mano pardavimo, negalėjimas vienam apdirbt. Norinti pirkt meldžiu tuojaus kreiptis pas mus.
PRANAS BARTKUS,
25 Columbia St., Worcester, Mass.

PAJIEŠKOJIMAI:
PAJIEŠKAU Marės Navikauckiutės (Agrodninkiutės), po vyru—Bubnis, paeina iš Suvalkų rėdybos, Mariampolės apskričio, Prienų miestelio. 11 metų kaip atvažiavo iš Lietuvos. Turiu svarbų reikalą ir meldžiu jos pačios atsišaukt, arba žinančių apie ją, pranešt.
J. A. Stravinskas,
13½ So. Ward St., Worcester, Mass.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

Į LIETUVĄ
Pirkit laivakortes jusų giminėms Lietuvoje. Kompanijos raštinė Kaune, kuogeriausia prižiurį visus keleivius.
WHITE STAR LINE
N.Y.—Cherbourg — Southampton.
Išplaukimai kas šeštadienį. Milžinai laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.
AMERICAN LINE
American Line / White Star Line } Joint service
Plymouth — Southampton — Cherbourg — Hamburg.
Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.
RED STAR LINE
N. Y.—Plymouth — Cherbourg — Antwerp.
Tankus išplaukimai. Mėgiamas kelias. Nauji laivai Belgenland, Lapland ir Zeeland.
Visos uždarytos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į
Passenger Department,
84 State St., Boston, Mass.

"111" CIGARETAI!

10¢
JIE YRA GERI!

APTIEKA
Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.
Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.
Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.
Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per ekspresą.
A. Budrevičius,
Previzorius.
122 Millbury st., Worcester, Mass.

Anthony Oswald Shallna,
Lietuvis advokatas,
366 BROADWAY, ROOM 2,
Telephone, So. Boston 852
SO. BOSTON, MASS.

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas
ir akinių pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyt skaityt ar dirbt, ateikite pas mus ir mes pritaikysime jumis akinius, kurie jumis pagelbės.
Pope Optical Co.,
397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

PARSIDUODA NAMAI—FARMOS!!
PARSIDUODA daili farma visai netoli Worcesterio prie State road ir elektrikario, viena iš dailiausių farmu ką aš esu matęs. Kurie norite geros farmos, nepraleiskite šios progos.
TAIPGI TURIU ant pardavimo gražų, nauja ntmuką 4—4—3 kambarių, su dideliu jardu, galima nupirkt už $4500 įmokant visai mažai.
L. J. PAULAUSKAS,
Real Estate,
15 Millbury St., Worcester, Mass.
(Prie Amerikos Lietuvio)

NEW YORK HAMBURG
UNITED AMERICAN LINES
(HARRIMAN LINE)
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
Trumpiausis kelias į visas dalis
LIETUVOS
Išplaukimai kas savaitę nuo Pier 86, north River, prie 46 st., New Yorke, geriausiais laivais:
"Resolute," "Reliance,"
"Albert Ballin,"
"Deutschland."
su I, II, ir III kliasos pasažierais, ir laivai: "Mount Clay," Cleveland, Hansa, Thuringia, ir Westphalia, su II ir III kliasa. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, malonios aplinkybės.
United American Lines,
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover st. Boston, Mass.
ar kiti įgalioti agentai.

NCL
NORTH GERMAN LLOYD
LAIVAKORTĖS
del jusų giminių Lietuvoje, per
BREMEN
ant didžiausio naujo vokiečių laivo
COLUMBUS
arba ant populiariškų vienos kliasos laivų. Lietuvos valdžios autorizuota linija pervežimui emigrantų.
Del informacijų, kreipkitės prie vietinių agentų, ar
North German Lloyd,
192 Washington Street,
BOSTON, MASS.

HOLLAND AMERICA LINE
Geriausis, tiesiausis susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierus iš Rotterdamo tiesiai į Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko:
ROTTERDAM
Rugsėjo 29-tą.
VOLENDAM
Spalio 6-tą.
RYNDAM
Spalio 13-tą.
NEW AMSTERDAM
Spalio 20-tą.
Musų laivai turi geriausias vietas del trečios kliasos pasažierų. Del užsakymų kreipkitės prie vietinų agentų, ar
HOLLAND AMERICAN LINE,
89 State St., Boston, Mass.

CUNARD
Ar manot atsiimt gimines į Americą?
2629 Lietuviai atvažiuos į čia šį metą.
Leisk musų raštinei Kaune pagelbėt Jusų giminėms išgaut pasportus ir vizas ir tinkamai juos prirengt į kelionę.
Nereikia laukt del vietos, turintiems Cunard linijos laivakortes. Cunard laivas išplaukia iš Europos kas kelintą dieną. Cunard laivakortės yra geros kelionei ant AQUITANIA, BERENGARIA ir MAURETANIA, greičiausia jurių kelionė tarp Lietuvos ir Amerikos.
Del smulkesnių informacijų, malonėkite susižinot su musų vietiniu agentu arba musų raštinėje.
CUNARD LINE,
126 State St.,
BOSTON,
Mass.

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padare įvairius medžio darbus. Kainos labai šemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu—
15 Millbury Street,
Tel. Park 8177, Worcesteryj.